

YAPI DENETİM KANUNUNUN TESİSAT MÜHENDİSLİĞİNE YANSIMALARI

PANEL YÖNETİCİSİ

Emin KORAMAZ
TMMOB

PANELİSTLER

Timsal ÖZER
BAYINDIRLIK ve İSKAN BAKANLIĞI YAPI DENETİM KOMİSYONU

Mehmet SOĞANCI
MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI

Hasan TOPAL
İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Şerif ÖZSAKARYA
EGE YAPI DENETİM KURULUŞLARI ve LABORATUVARLARI
DERNEĞİ
1. kaset

A Bölümü

Emin KORAMAZ:

Panelimizin konusu Yapı Denetim Kanununun Tesisat Mühendisliğine Yansımaları. Bildiğiniz gibi yapı denetimi son günlerde ülkemizde her yaşanan deprem ardına yeniden tartışmaya açılıyor, bu konuda yasal düzenlemeler hazırlanıyor. Bu konuyu konunun uzmanları il konunun her tarafını bir araya getirerek tartışmayı hedefledik bu panelde. Ben panelistlerimi masaya davet ediyorum. Mehmet SOĞANCI; Makina Mühendisleri Odası, Timsal ÖZER; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı Denetim Komisyonu, Hasan TOPAL; İzmir Büyükşehir Belediyesi, Şerif ÖZSAKARYA; Ege Yapı Denetim Kuruluşları ve Laboratuvarları Derneği. Hoş geldiniz efendim. Değerli arkadaşlarım aslında panelimizi TMMOB Başkanımız, birlik başkanımız Kaya GÜVENÇ yönetecekti. Ancak tezkere konusunda son gelişmelerden sonra Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, KESK, Türk Tabipleri Birliği ve DİSK'in içerisinde olduğu bir organizasyon tezkereye yönelik meclis önünde bir etkinlik gerçekleştirdi. Bu etkinlikten ayrılmadığı için Kaya Bey aramızda değil. Ben paneli yönetmeye çalışacağım.

Yapı Denetimi kanunu özellikle Yapı Denetim şirketleri 17 Ağustos depremi ve ardından 30 Kasım' da Düzce depreminden sonra ülkemiz kamuoyu gündemine girdi. Bildiğiniz gibi çıkartılan 595 Sayılı KHK Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildikten sonra yine aynı hızla maddelerin içeriğine çok fazla dokunulmadan 4708 sayılı Yapı Denetimi yasası kuruldu. Bu iki yasa arasında temel ayırt edicilik ve KHK' de 27 olan kapsam içerisindeki il sayısının yeni kanunda 19 ile sınırlandırılmasıydı. Bu 19 il de Türkiye' de KDV den en fazla pay alan illerimiz oluşturmaktaydı. Odamız özellikle %98'i deprem kuşağında olan diğer illerinde de eğer Yapı Denetimi konusunda bir çalışma yapılacaksa; kapsama alınması gerektiğini savunmaktadır. Şu anda yine Bingöl depreminden sonra Yapı Denetimi yeniden Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nda yapılan bir yasa çalışmasıyla yeniden yasal düzenleme konusunda gündeme alındı. Ben çalışmalar hakkında bilgi almak için Timsal ÖZER' e vermek istiyorum. Kendisi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı Denetim'de. Buyurun efendim.

Timsal ÖZER:

Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım önce hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yapı denetimi sistemi ile ilgili mevzuatı öncelikle tarihi perspektif içinde değerlendirmek istiyorum. Ülkemizde ve yapı denetimi konusunda sorunlar ve çözüm arayışları zaman zaman beş yıllık kalkınma planlarında yer almış,örneğin üçüncü beş yıllık kalkınma planında konut sektörü ile ilgili tedbirler arasında ticari amaçla yapılan konutların daha sıkı denetlenmesi sağlanacak yasal ve idari tedbirlerin alınacağı dördüncü beş yıllık kalkınma planında doğal afetler özellikle depremlere duyarlı yörelerde yeni yapılacak konutlarda özel standart ve yönetmeliklerin yapılması ve mevcut yapılarda dayanımı arttıracak onarım ve güçlendirme çalışmalarının yapılacağı; altıncı beş yıllık kalkınma planında yapı denetimindeki mevcut aksaklıkların giderilmesi için yeni bir yapı denetim sisteminin getirileceği, inşaatlara standart dışı malzeme kullanımının önlenmesi, yedinci beş yıllık kalkınma planında 3194 sayılı imar kanununda planlar yapan, yaptıran ve aykırı hareket edenlerin sorumlulukları ve bu kişilere uygulanacak müeyyidelerinin açıklıkla ortay konulacağı uygulanmış ancak bu önlemlerin büyük bir bölümü uygulamaya yansıtılamamıştır.yeryüzünün en aktif deprem kuşaklarının birisi içerisinde bulunan ve topraklarının %90.....farklı alanlarda deprem tehlikesine sahip olan ve nüfusunun %98 bu bölgede yaşayan ülkemizde uzun yıllar imar ve afet mevzuatı çeşitli hükümlere rağmen uygulamada etkili bir yapı denetiminin sağlanamadığı acı bir gerçektir. Ülkemizde son 20 yıl içerisinde meydana gelen depremlerden sonra bu durumun olumsuz sonuçları açıklıkla görülmüş olmasına karşın yapı denetim konusunda olumlu bir gelişme sağlanamamış aksine hızlı nüfus artışı, göçler, denetimsiz şehirleşme ve sanayileşme, yoğun kaçak yapılaşma ülkemizdeki diğer deprem ve afet İSSİZLERİNİ her geçen gün daha da arttırmıştır. yerleşme ve yapılaşmaları düzenleyen 3194 imar kanununda yapı denetiminin birinci unsuru proje denetimi, yerel yönetimlere yani belediyelik ve maliklere bırakılmış, ikinci unsur olan yapı denetim faaliyetlerinin denetimi ise fenni mesul, teknik uygulama sorumlusu olarak isimlendirilen serbest olarak çalışan mimar ve mühendislere bırakılmıştır. 3194 sayılı imar kanunu ve yönetmelik hükümleri ile getirilen uygulamada hemen hemen hiç yürütülmediği bu kanunda ön görülen hükümlerin etkisiz ve yetersiz olduğu tespit edilmiş, 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde yaşanan depremler

sonrasında da meydana gelen can ve mal kaybı denetimsiz yerleşme ve yapılaşmanın yol açabileceği zararları bütün açıklığı ile ağır faturayı gözler önüne sermiştir. 18 Bin 375 vatandaşımızı kaybettiğimiz 48900 vatandaşımızın yaralandığı ve 376 Bin 685 konutun çeşitli oranlarda hasar gördüğü 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinden sonra imar ve afetler mevzuatının öngördüğü yapı denetimi sistemini değiştirmesi toplumsal bir sebep haline gelmiş ve bu nedenle yeni bir denetim sistemi geliştirilmiştir. Bakanlığımız 4425 sayılı yetki kanununa dayanarak çeşitli gerekçelerle yıllardır üzerinde çalışmakta olduğu yapı denetim yasa taslaklarını birleştirmiş plansız, kontrolsüz ve sağlıklı yapılaşmanın önüne geçmek amacıyla yapı denetimi hakkında 595 sayılı kanun hükmünde kararnameyi hazırlayarak 10 Temmuz 2000 tarihli resmi gazetede yayınlamıştır. 595 sayılı KHK' nin Anayasa Mahkemesi Başkanlığınca 24.5.2001 tarihinde yürütmesinin durdurulması ve iptalinden sonra denetim boşluğunu doldurmak üzere bakanlığımızca hazırlanan 4708 sayılı yapı denetim hakkındaki kanun 13.08.2001 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere 12.07.2001 tarihli resmi gazetede yayımlanmıştır. Bu kanuna dayalı olarakYapı Denetim uygulama usul ve esasları yönetmeliği de 13.08.2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Halkımızın can ve mal güvenliği ile milli servetlerimizi koruyabilmek için yerleşme ve yapılaşmanın çağdaş norm ve standartlarının denetimini sağlamak devletin en öncelikli görevidir. Bu görevin yerine getirilmesinin çok büyük parasal kaynak ve yatırımlarla değil, küçük ancak ciddi bir anlayış ve yaklaşım değişikliğine ihtiyaç vardır. Bu değişikliğin öncelikle mevzuatla yapılmasıyla getirilmiş olan 4708 sayılı yapı denetim kanunu yapılması planlanan değişikliklerden sadece birisidir. Bunun yanı sıra bakanlığında yerleşmede ciddi olarak denetlenebilir sağlıklı ve güvenilir afetlere dayanıklı yaşam çevreleri oluşturmak amacıyla imar resmîleşme kanun tasarısı, kentsel dönüşüm yenilenme ve korunma konut ve çevre projesi kanun tasarısı gibi kanun tasarılarını da hazırlamaktadır. 4703 sayılı ürünlere ilişkin teknik mevzuatın hazırlanması ve uygulanmasına dair kanun ve uygulama yönetmeliklerinin sağladığı istinaden yayımlanan ve 8 mart 2004 tarihinde yürürlüğe girecek olan yapı malzemeleri yönetmeliği ve yine bu kanuna ilişkin bakanlıkça taslak çalışmaları devam eden diğer yönetmeliklerde hayata geçirildiği ülkemizde gerçek anlamda yerleşme ve yapılaşma denetimi sağlanmış olacak ve artık depremde toplumca ağır bir fatura ödemememize gerek kalmayacaktır. 4708 sayılı yapı denetim hakkındaki kanunun amacı can ve mal güvenliğini teminen, imar planına.....sağlık kurallarına standartlara uygun, kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetimi sağlamak ve yapı denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Bu kanun 3194 sayılı imar kanununun 26. maddesinde belirtilen kamuya ait yapı veile, 27. maddesinde belirtilen ruhsata tabi olmayan yapılar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yapılacak yapıların denetimini kapsar. Organize sanayi bölgeleri de ve serbest bölgede yapılacak yapılar bu kapsam içindedir. Komisyon başkanlığımız kanun ve yönetmeliğin devreye girdiği 13 Ağustos 2001 tarihinden günümüze kadar 5649 kişiye Denetçi Mimar, Mühendis Belgesi, 364 firmaya Yapı Denetim izin belgesi vermiştir.

Pilot olarak seçilen 19 ilde ruhsat alımı esas yaklaşık 29 Bin 430 adet yapıya ilişkin bilgi formu düzenleyerek ilgili idareye intikal ettirmiştir. yapı denetimi firmalarına tarafından pilot illerde denetlenen yapı alanı 37 Milyon 702 Bin 950 m²'dir. Yapılaşmanın ağırlıklı olduğu İstanbul'da 10 Milyon 295 Bin 950 m², Ankara'da 10 Milyon 571 Bin 211 m², İzmir'de 3 Milyon 137 Bin 960 m² inşaat denetlenmektedir. Kanun ve yönetmelik uygulamasında ilgili idareler, yapı denetim kuruluşları, özel ve tüzel kişilerden bakanlığımıza intikal ettirilen 100 civarında sorun bakanlıkça yayınlanan 9 adet genelgeyle çözüme kavuşturulmuştur. Yapı Denetim kuruluşları, Denetçi Mimar Mühendis ve laboratuvarlarla ilgili olarak ruhsat veren idareler özel ve tüzel kişileri Bakanlığımıza yazılı olarak intikal edilen şikayetler Yapı Denetim Komisyon Başkanlığında yapılan değerlendirmenin neticesinde teftiş kurulu başkanlığımıza intikal ettirilmiş ve bu birinci incelenmeye alınmıştır. 4708 sayılı Yapı Denetim adlı kanun ve yönetmeliğin uygulanmasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi ve değişen ihtiyaçları karşılayacak tamamlayıcı düzenlemeler yapmak üzere bakanlık makamının 03.04.2002 tarih 433 sayılı onunla bir komisyon oluşturmuştur. Üniversiteler, meslek odaları çeşitli kuruluş, özel ve tüzel kişilerden komisyona intikal ettirilen öneri ve tekliflerin değerlendirilmesi sonucu hazırlanan 4708 sayılı yapı denetimi hakkında kanun tasarısı taslağı 12.06.2003 tarihi itibarıyla yüksek fen kurulunda görüşülmüş hukuk müşavirliğimizin de görüşü alınarak bakanlar kuruluna gönderilmiştir. Yeni kanun tasarısının uygulanmasıyla yapıların projelendirilmesi ve yapımında can ve mal emniyetinin korunması, tabii kültürel ve yapıyı çevreye saygılı, sağlıklı, güvenli yaşama çevresini koruma ve geliştirme, deprem ve yangın gibi afetlere karşı güvenlik, enerjinin korunması ve verimli kullanımı, tabii aydınlatma, iklimlendirme, ısı, ses ve su yalıtımı da dahil olmak üzere kaynakların sağlıklı ve verimli kullanılması ve ulaşılabilirlik, yapının inşaa edileceği bölgenin ve yerin tarihi ve kültürel şartları ve planda öngörülen şartlar ilim, fen, sanat ve sağlık kuralları çerçevesinde en az maliyet ve en fazla faydanın temini, kusur derecelerine göre sorumluluk ve tazmin ilkeleri gözetilmiştir. Hazırlanan yeni tasarıyla getirilmek istenen yenilik ve değişiklikleri aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür:

- Bu kanun taslağı kanun yapma usulüne uygun olarak düzenlenmiştir.
- Kanunun amaç maddesi genişletilerek yapıların güvenli olarak yapılmasının yanında yapı hasarı nedeniyle zarara uğrayanların haklarının korunması ve doğabilecek zararların tazminin sağlanması öngörülmüştür. Bu amaçla müteahhitler tam risk sigortası yaptırarak yapım süresi içinde her türlü can ve mal kaybını ve yapı hasarını kapsayan sigortayı kanunda belirtilen görüşleri sebebiyle yapı denetimi kuruluşu ve müteahhit tarafından mali sorumluluk sigortası ve bu kanun uyarınca yapının projelendirilmesinde denetimde ve laboratuvar hizmetlerinde görev alan meslek mensuplarının üyesi buldukları meslek odalarınca takibinin yapılacağı mesleki sorumluluk sigortası yaptırılmaları şartı getirilmiştir.
- Tek parsel ve bodrum kat hariç en çok iki katlı ve toplam yapı inşaat alanı 180 m²'yi geçmeyen müstakil yapılar denetim haricinde tutulmuştur.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının bu kanuna göre kurulmuş olan Yapı denetim kuruluşlarından yapı denetim hizmeti alabilmeleri sağlanmıştır.
- Yapı denetim kuruluşlarının mevcut yapılarının mevzuata uygunluğu konusunda müşavirlik hizmeti vermesi imkanı getirilmiştir.
- Tanımlar ve sistemde yer alan kamu özel ve tüzel kişilerin görev ve sorumlulukları genişletilmiş ve detaylandırılmıştır.
- yapı denetimi kuruluşlarının ortaklarının tümünün denetçi belgesine sahip olmak kaydıyla mimar, inşaat makina ve elektrik mühendisleri olma şartı getirilmiştir. Denetçi mimar mühendis ve kontrol elemanlarının mimar ve mühendislerin sicillerinin ilgili meslek odalarınca tutulması hükmü getirilmiştir.
- Cezalar hukuksal ve idari olarak detaylandırılmış, hukuksal olarak geçici ve sürekli faaliyeti durdurma cezası, idari olarak da yapı denetim kuruluşu ve yapım sorumlularına nakdi ceza uygulaması öngörülmüştür. 4708 sayılı yasada sadece bakanlığımızdan yetki alarak çalışma izni verilen laboratuvarlara bu kez bakanlıktan veya yetkili akreditasyon kuruluşundan izin belgesi alarak faaliyet yapma imkanı sağlanmıştır.
- Yapım işlerini yürüten şantiyede yapım işinin konusuna uygun ve sözleşmeye bağlı olarak çalışacak bir şantiye şefinin bulunması mecburiyetini getirilmiştir. Kontrol elemanı olarak mimarların da sistemde yer alması sağlanmıştır. Yardımcı kontrol elemanı olarak teknik öğretmen yüksek tekniker, tekniker ve teknisyenlerin sistemde görev alması sağlanmıştır.
- Kanunun kabul tarihinden itibaren bir yıl içinde 81 vilayetin denetim kapsamına içine alınması öngörülmüştür.
- 3194 sayılı imar kanununun yapılaşma ve ilgili yaptırımlarına bir kez de bu kanunda yer verilmiştir.
- Kanuna bağlı olarak çıkartılacak yönetmeliklerde maddeler üzerinde açılım sağlanarak işlevler daha da detaylandırılacaktır. Mevcut yasa ve yeni taslağın tesisat mühendisliği açısından değerlendirilmesini vermek istiyorum: yürürlükte bulunan 4708 sayılı yapı denetimi hakkındaki kanunda (.....??) tesisat mühendisleri ve yardımcı kontrolörleri ile ilgili herhangi bir ifade yer almamıştır. Kanunda yapıda görev alan tüm denetçi mimar ve mühendisler yardımcı kontrolör ve proje müellifin; proje ve yapım aşamasında yapmakla mükellef oldukları iş ve işlemler belirlenmiştir. kanuna bağlı olarak çıkartılan yönetmelikte ise makina ve elektrik mühendislerinin firma kurucu ortağı olabileceği yapı denetim kursu aslında iki denetçi makina mühendisi bir denetçi elektrik mühendisi ve bunların yardımcısı makina ve elektrik mühendislerinin bulunması gerektiği; denetçi makine ve elektrik mühendislerinin 120 Bin m² denetleme alanı bulunduğu, yardımcı makina mühendislerinin 60 Bin, yardımcı elektrik mühendislerinin ise 120 Bin m² denetim yetkisi olduğu; makina ve elektrik mühendisleri için Proje Ve Yapı Denetçisi Belgesinin verileceği hükme bağlanmıştır. Yeni kanun tasarısı taslağında getirilen yenilik ve değişikliklerle ilgili açıklamalarda Denetçi Mühendislerin sicillerinin ilgili meslek odasınınca verilmesi, mesleki sorumluluk sigortası yaptırımları tüm yapı sorumlularının görev ve sorumluluklarının detaylanmış olduğunu biraz evvel belirtmiştim.
- CE uygunluk işaretinin ürüne iliştilmesine ve kullanmaya dair yönetmelik ve 08.03.2004 tarihinde yürürlüğe girecek olan yapı malzemeleri yönetmeliği gereği bu tarihten itibaren yapıda kullanılan malzemede CE işareti taşıması şartı getirilmiştir. Bakanlığımızca hazırlanmakta olan yapı malzemelerinin piyasaya gözetim ve denetimine ilişkin usul ve esaslar hakkındaki yönetmelikleri de yapı işlerinde yapı denetiminde görev alanların yapı malzemesinin teknik şartnameye ve düzenlemeye uygunsuzluğu ve güvensizliği konusunda ihbar ve şikayetleri bakanlığa bildirmesi yapıda kullanılmaması şartı getirilmiştir. Bu kanunda değil; biraz evvel dediğim gibi, uyum yasaları çerçevesinde çıkartılan ve CE malzemesi, yapı malzeme yönetmeliğiyle ilgili kanun taslağından alınan konulardır bu ama sistem içinde 08.03.2004 tarihinden itibaren sistemde yerini alacaktır ve birimler bunları

uygulamak mecburiyetindedir. Bu nedenle proje müellifinin projesinde denetçi mühendisler proje tasdik ve yapı uygulamalarında CE işaretli malzeme ve yapı malzemeleri yönetmeliğinin mekanik değerler ve stabilite, yangın durumunda emniyet, hijyen, sağlık ve çevre kullanım emniyeti, gürültüye karşı koruma ve enerjiden tasarruf ile ısı muhafazası altı temel gereğini sağlayan ve uygunluk belgesi almış malzeme kullanımını sağlaması gerekmektedir. Bu altı temel gereğin kapsamında ilgili tüm ayrıntılar 08.03.2004 tarihine kadar bakanlığa çıkarılacak tebliğlerde yayınlanacaktır. Yapı malzemeleri yönetmeliğinde yer alan ve piyasaya arz edilmesi hedeflenen yapı malzemelerinin yönetmeliğe uygunluğu ve güvenilirliği bakanlığımızca yayınlanan yapı malzemeleri için onaylanmış kuruluşların görevlendirilmesinde esas alınan temel kriterlere dair tebliğ ve yapı malzemelerinin piyasa gözetim ve denetime ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmelik hükümleriyle de denetim ve oto kontrol altına alınacaktır. Bazı belediyeler belli bir süreden beri ruhsat almak için yapı denetim kuruluşlarınca tasdiklenerek belirlenen uygulama projelerine CE işareti ve uygunluk belgesi olan malzeme kayıt ve şerhleri koyarak ruhsat vermeye başlamıştır. Yapı denetim sisteminin belediyeler, valilikler ile ruhsat vermeye diğer kuruluşlar ile mal sahibi adına proje ve Yapı Denetimini ilgili tüm idari hukuki ve teknik mevzuata uygun olarak gerçekleştirmesini sağlamak üzere oluşturulduğu, bu sistemin istenilen düzeyde başarıya ulaşabilmesinin tüm yapı sorumluları, meslek odaları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının konuya sahip çıkarak özverili bir şekilde çalışmalarına bağlı olduğu açıktır. Ülkemizde teknik insan gücünü oluşturan bizlerin yapı ve denetim sisteminin temel ögesini oluşturduğumuzun bilincinde ve sorumluluğunda çalışacağına inanıyor, hepimize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Emin KORAMAZ:

Sayın ÖZER' e sunumundan dolayı çok teşekkür ediyorum. Yapı denetimi hakkında kronolojik bir tarihçe sundu bizlere. Özellikle şu anda yeni hazırlanmış olan yasa tasarısı hakkında bilgilendirdi. Yeni taslak ve mevcut 4708 arasındaki farkları anlattı bizlere. Ben de şimdi sözü belediyeler adına konuşacak İzmir Büyükşehir Belediyesin' den Hasan TOPAL beyefendiye vermek istiyorum. Bildiğiniz gibi 3194; gerek 3194 gerek 4708 sayılı yasa belediye sınırları içerisinde yapı denetimi konusunu belediyelere vermiş durumda şu anda bu onu da karşılaştıkları sorunlar mevcut sistemin değerlendirilmesi hakkında görüşlerini almak üzere kendilerine söz veriyorum. Buyurun efendim.

Hasan TOPAL:

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Ben öncelikle bu organizasyonu yapan Odamızı kutluyorum, katkıda bulunanları da ayrıca kutluyorum. Aslında az önceki sunuşta bir kronolojik bilgilendirme yaptık ben yine oradan bir yerden başlayarak sürdürmek istiyorum izin verirseniz. Öncelikle büyük şehir ve ilçe belediyeleri kentleşme ile bütün uygulamalarını yürürlükteki yasalara, yönetmeliklere ve mevzuatlara göre yapmakla görevliler ve ülkemizde de uzun yıllardır tartışma konusu yapılan güvenli, sağlıklı kentleşme süreci için yapılaşma ve gelişmenin denetlenmesi eylemi ve kontrol edilebilmesi aslında çok net olarak 1992 Erzincan depremi ile Türkiye'nin gündemine gelmiştir ve o yıllarda Başbakanlığa bağlı Toplu Konut İdaresi Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ne ülkenin kentleşme ile ilgili bütün mevzuatını afet öncelikli ve organizasyonu konulu bir proje çalışması başlatmıştır. Bunun içerisinde birçok alan salt yapıların denetlenmesi süreci değil birçok alanda yani planlamadan kentleşmeye, yapılaşmaya, yapılaşma içinde rol alan ilgili uzmanların görev yetki ve sorumluluklarına, bunların örgütlenmelerine ve yerel yönetimlerinde bu alanda donatılmasına dönük olarak bir dizi öneri hazırlanmış ancak sonuçta özellikle 1999 yılında işte yine az önce bahsedilen büyük yıkımın sonrasında öncelikle ve sonra yapı denetimi süreci ön plana alınmış ve çalışma başlatılmış. Yine söylendi 595 sayılı kararname ile başlamış işte iptalinin sonucunda 4708 sayılı yasa ile sürmekte.

Şimdi konuyu kuşkusuz şu andaki uygulama modeli üzerine tartışmak gerekiyor bunu yadsımak mümkün değil ancak ilk yola çıkıştaki ortaya konulmuş olan çok doğru bir şeyin, yaklaşımın, stratejinin sadece bir aksının gelişmesinden kaynaklanan sıkıntıları yaşıyor şu anda kentlerimiz ve belediyelerimiz yani olayı sağlıklı bir kentleşme olarak ele almayıp da sadece yapıyı denetleme olarak ele almamızın sıkıntılarını genel anlamda yaşıyoruz ve onları belki birazdan ayrıntılı paylaşıyoruz. Sonuçta tekrar etmek istiyorum çok farklı uzmanlık alanlarını, çok farklı eylem alanlarını ilgilendiren bir kentleşme, yapılaşma sürecinde sadece bir yapının ki; gerçekten o noktada yine tartışacağız umuyorum, ağırlıklı olarak da strüktüel güvenliğini ön plana alan oysa ülke kaynakları açısından

bakıldığında mesela kaç kişi Türkiye’de balkondan düşerek ölüyor bir istatistik olmadığı için, belki de bir korkuluğun alçak yapılmasından, yanlış yapılmasından, yanlış imalattan gibi. Şimdi bunu şu anlamda söylüyorum: zaten 3194 sayılı imar kanunu ve onun yerel yönetimlere yüklemiş olduğu görev ve sorumluluklar yerine getirilebilseydi bugün bu tartışmayı yapmayacaktık demek ki bir yerde bir gerek yasa gerek yönetsel bazı sorunlar ortaya çıktı. Bunda bütün toplumsal uzlaşmaları sağlandı ve bu süreç başlatıldı. Şimdi bu noktada özellikle yapı denetimi kanununun ve bu kanun kapsamında hazırlanmış olan, yönetmeliklerin, yürürlükte olan yönetmeliklerin kuşkusuz yapılaşma sürecimize çok önemli katkıları olduğu yadsınamaz yani benim kastettiğim bu değil. Mutlaka özellikle belediyelerin bu alandaki uygulamalarına dönük ciddi katkıları olmuştur, olmaktadır. Sonunda tabi bu genel makro boyutlarıyla değerlendirmek gerektiğini öncelikle söylemek istiyorum. Buradan ancak mevcut yasanın uygulanmasına dönük kritiklere geçmek daha doğrudur diye düşünüyorum.

Kuşkusuz yerel yönetimlerin özellikle yapı denetim süreci içerisinde salt 4708 sayılı kanun kapsamında olduğu gibi bir de gerek kendi kuruluş kanununda gerekse yürürlükteki imar mevzuatı açısından da yürütebilecekleri bazı süreçler vardır. İzmir’de sanırım birçok arkadaşımız anımsayacak gerek İzmir Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği gerekse İzmir Büyükşehir Belediyesi yüksek yapılar yönetmeliği bu anlamda yapılaşma sürecinde yer alan bütün uzmanların öncelikle ve o uzmanların tabi oldukları kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarının etkin olarak sürece dahil edilmesine dönük hükümler içermekte. Örneğin: yüksek yapılar yönetmeliği hazırlanmış projelerin raporlarıyla birlikte meslek kuruluşlarına iletilmesini, meslek kuruluşlarının raporundan sonra belediye, ilgili ilçe belediyesi ruhsat merci belgeler proje müelliflerinin bulunduğu oda temsilcilerinin de bulunduğu bir yüksek yapı ve inceleme kurumunda bütün projeler birlikte değerlendirildikten sonra ruhsata bağlanmakta; aynı süreç yine proje müelliflerinden başlayan bir içerikte yapı tamamlandıktan sonra yapının projelerine ve eldeki belgelere göre bittiğini kanıtlayan destekleyen uzmanlık raporlarının oda görüşleriyle birlikte yine inceleme kuruluna sunulması ve kurulun yapıyı denetlemesiyle tamamlanmakta. Yani bir başka ifadeyle 4708 sayılı yasanın öngörmüş olduğu denetleme sürecine belediyenin imar yönetmelikleri ve kendi noktalarından geliştirmekte. Bunu söylerken şey anlaşılmasın sözlerimden: söz konusu düzenlemelerin yani yapı denetimi ile ilgili düzenlemelerdeki yetkilerin bir başka şekilde kullanıldığı anlaşılmasın o süreçte gene sistemin içerisinde ve yürürlükte olarak devam ediyor. Aynı şekilde İzmir Büyükşehir Belediyesi imar yönetmeliğinde de özellikle yapılaşma süreci içerisinde görev alan uzmanların rollerini ve mesleki eylemlerini tam olarak yerine getirmesine dönük düzenlemeler ki o noktada belki bugüne kadar ortada eksik olarak söylenebileceklerden bir tanesi -bu uzmanların bağlı oldukları ve altını çizerek söylüyorum kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının yani bir anlamda kamu kurumlarının bu sürecin içersine dahil edilmemesinin de sıkıntılarının olduğundan hareketle ki şu bilgileri aktarmak istiyorum yaklaşık 12-13 tane de kurum yada kişi bu yönetmeliklerin iptali için davalarda açtılar böyle bir şey olamaz yasal değil diye onlar da kaybedildi ve bu yönetmelikleriyle bu hükümleriyle bugün yürürlükte.

Bu değerlendirmeleri şu anlamda yapmak istiyorum: az önce yine benim önceden bilgim olan ama burada bir kez daha birlikte duymuş olduğumuz yürürlükteki yapı denetim kanunundaki önerilen değişikliklerin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Gerçekten bugüne kadar yaşanan sıkıntıların büyük bölümünü aşacağını düşünüyorum çünkü bir anlamda İzmir’de sürdürülen gelişmenin giderek yasada da yer almakta olduğunu görüyorum özellikle meslek adamlarının ve meslek kuruluşlarının bu denetim süresi içerisinde daha etkin hale getirilmesindeki rolü ve bu noktada kuşkusuz aynı içerikteki değişmelerin yeni taslaktaki yönetmeliklere de aynı içerikte yansımaları beklenecektir, bekleyeceğiz. Bu niteliği ile yani hazırlanan taslak niteliği ile daha olumlu olduğunu; bu altı çizilen eksikliklerin daha rahatlıkla tamamlanabileceğini söylemek gerekiyor. Ben bir tek noktayı sadece az önce kuliste bir parça paylaştık diğer konuşmacılarımızla o da şu: esasen 3194 sayılı imar kanununda yerel yönetimlere yapıları denetleyin demiyordu geçmişte böyle bir kısım yoktu isteyen yada politikaları, stratejileri, personel istihdam durumları yetenler belki yapıyorlardı. Bugünde sonuçta bu yasanın uygulanma sürecinde özellikle personel ve araç gereç donanımları yetersiz olan yerel yönetimlere dönük olarak önermeleri çok fazla yok, değişiklikte de yok bu yani, bu süreci iyi izleyebilecek gerek denetim kuruluşlarının gerekse altı çizilen bütün organizasyonlarının belediye cephesindeki aşamalarını çok daha iyi sürdürebilecek bir birim tavsiye, en azından tavsiye etmesi yani böyle bir kurumun oluşmasına yönelik olarak belediye kanunlarına referansların olması çünkü hatırlayacaksınız ilk çıktığında yasa birçok kanundaki maddeleri revize ederek çıktı. Bu çerçevede belki araştırmasına ve tartışmasına girmek gerekiyor ki en önemli gördüğümüz noktadan bir tanesi; gene söylendiği yada ben öyle anladım, kararname aşamasında daha doğru olan bir yaklaşım vardı, bu süreçte yerelde de bir mekanizma yaratılmıştı örneğin: İzmir ölçeğinde Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü koordinatöründe bir organizasyon vardı şimdi bunların hepsi merkezde toplandı için ciddi bir bürokrasi sıkıntısı

yaşanıyor, bize yansıyan belediyemize yansıyan süreç böyle uygulamadan kaynaklanan ve en büyük problemi de şöyle izliyoruz özellikle hak edişlerin ödenmesi sürecinin yarattığı tikanıklığı giderek yapının mühürlenmesine kadar giden bir sürece yansması bunun sonucunda yürürlükteki yasaların uygulanmasından gelen çelişkilerin ortaya çıkması gibi bir; doğrusu bir çözümsüzlük noktası var yani şikayet ediliyor, yapı mühürleniyor sonra para alınınca bu kaldırılıyor bu yapı eylemi için ne kadar doğru bu tartışmak gerekiyor onun için özellikle hak edişlerin daha belki kesin ödenmesini sağlayacak bir düzenleme yönetmeliğinde olabilir geliştirilebilir diye düşünüyorum. Ve özellikle önerilmekte olan değişiklik tasarısında bulunan içeriklerin bir kez daha ben de altını çizmek istiyorum ve o noktada bu tartışmaların da ışığında buradan çıkacak olan öneriler de belli zenginliklere iletilecektir. Bu gelişmenin tamamlanabileceğini düşünüyorum ancak bu düşüncelerimi başta söylemiş olduğum genel daha makro hedeflerin eksikliği ile birlikte söylüyorum onlar olmadan salt bu yasayla da doğrusu güvenli bir kentleşmeyi sağlamak da belki biraz zorlanacağız belki bu yasayla birlikte diğer yasalarımızın da tamamlanması gündeme getirilmesi olacaktır diye düşünüyorum. Ben daha çok uzatmayacağım özet olarak bunları söyleyeceğim Sayın Başkan. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Sayın TOPAL' a teşekkür ediyoruz. Kendisi belediyelerin gözüyle yapı denetimi süreci hakkında bilgi verdi, özellikle denetimlerin bütünlüklü bir yaklaşım gerektirdiği, İzmir Büyükşehir Belediyesinin yüksek yapılar konusunda hazırladığı yönetmeliğin bu anlamda konunun tüm taraflarını içine alan bir denetim anlayışı sergilediğini, ve aynı anlayışın Türkiye'de tüm denetim organlara yansması ve yapı denetim yasasına da yansıtılması gerektiğini bildirdi. Biz verdiği bilgiler için çok teşekkür ediyoruz. Bildiğiniz gibi ülkemiz yapı denetim şirketleri ile 595 sayılı KHK ve 478 sayılı yasa ile tanıştı. Biraz önce Sayın Timsal ÖZER Bey'in verdiği bilgilerden bugüne değin yapı denetim şirketlerinin 38 milyon m² ye varan büyüklüğü denetlediğini gördük. Ben bu denetimlerde karşılaşılan sorunlar, Yapı Denetiminin iyileştirilmesine yönelik yapılması gerekenlere yapı denetim kuruluşlarının temsilcisinin ağzından öğrenmek istiyorum; hep birlikte öğreneceğiz. Konuşmacılarımızdan Şerif ÖZSAKARYA' ya söz vereceğim; kendisi Ege Yapı Denetim Kuruluşları Ve Laboratuvarları Derneği' den. Buyurun efendim.

Şerif ÖZSAKARYA:

Teşekkür ediyorum. Sayın Başkan, değerli konuklar, değerli meslektaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum ayrıca üyesi olmaktan onur duyduğum Makina Mühendisleri Odasına da böylesine geniş kapsamlı kongrede ülkemiz açısından çok önemli olan bir konuyu böylesine boyutlu bir panelde işleme şansı verdiği için hem kutluyor hem de teşekkür ediyorum. Şimdi yani yasa taslağı üzerinde çalışma sürecini bizler yapı denetim kuruluşları olarak yakından izledik belli bir dönem; belli bir dönemde de yakından izlemeye çalıştık tabii yapı denetim komisyonunda yer alan arkadaşlarımızın bir kısmına da bu anlamda verdikleri destek için teşekkür etmek istiyorum; ki biri aramızda Timsal Bey sağ olsun o konuda çok yardımcı oldu. Ancak ben bu yeni taslağın değerlendirilmesinden öte geldiğimiz süreç açısından baktığımızda çıkış noktamıza dönerek ki hepinizin bildiği o malum tarih, tekrar bir değerlendirme süreci içerisine girmemiz ihtiyacını hissediyorum. Şimdi ülkemizin birçok sorunları vardır. Bazı sorunları: eğitim, sağlık, adalet, bir daha hiç karşınıza sorun çıkmayacak şekilde çözebilirsiniz. Önlemleri alır bir daha da hiç öyle sorunla karşılaşmayabilirsiniz. Ancak yapı denetim dediğimizde bildiğimiz o gerçek yani deprem gerçeği bu ülkenin gündeminden çıkarmayacağı bir sorun değil ama deprem ve depremin yarattığı sonuçlar da kader değil. Bir defa bu noktanın altını çok iyi çizmemiz lazım ama burada şunu belirtmek istiyorum: konuşmaya girerken deprem ve yapı denetim şeklinde değerlendirirsek da burada şunu bileceğiz ki: yapı denetim sadece depremin yarattığı olumsuz koşulların giderilmesi anlamında gereken bir işlem değil. Burada yaşam kalitesini de göz önüne almak zorundayız. Yapı denetim dediğimizde insanlar iyi şeylere, güzel yuvalara layıktır, güzel iş yerlerine layıktır diye değerlendirmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Bakın o 17 Ağustos' un sonrasında öyle değerlendirmeler oldu ki adeta "*kader ne yapalım; deprem noktasında*" bakış açısı. Öyle genel bir değerlendirme sanki kabul gördü gibi bir hava oluştu, özellikle o medyanın işte ön sayfalara koyduğu hepimizin içinin ağlatan, sızlatan resimlerle böyle bir hava oluşturmaya çalıştı; ancak burada bir gerçeğin altını iyi çizmeliyiz arkadaşlar: biz 17 Ağustos 1999 depremini maalesef bir müteahhide ihale ettik ve sanki hepimiz vicdani sorumluluğumuzdan kurtulduk. Depremin sorumlusunu bulduk, bu olay kapandı. Böyle değildi. Çıkış noktası o değildi. Bakın o noktada müteahhitlerin yaptığı binalarda kabul etmemiz gerekiyor bizlerin de imzaları vardı. Bakanlığımızın denetlediği, kontrol ettiği altına imza attığı kamu binaları da vardı. Bir defa bu gerçeği tekrar şu anda hatırlayıp yen yasa

taslağını bir daha o günün bakış açısından değerlendirmek zorundayız. Burada tabi genel bir anlayış söz konusuydu. O anlayışın ben şahsım adına söylüyorum cidden okırıldığını düşündüm ama bugün geldiğim süreçte sanki kırılmamış da bükülmüş kendini doğrultmaya çalışan bir anlayış şeklinde karşımıza çıktığını düşünüyorum. Çok çeşitli değişikliklerin olduğu dört yıl yaşadık. 4595 ve ardından 4708 sürecinde çeşitli deneyimler, kazanımlar yaşadık. Bunları değerlendirmeden yeni bir taslağın geldiği noktayı çok olumlu bulduğumu söyleyemeyeceğim. Bakın yeni yasa taslağımızda Bakanlar Kurulu belki gündeme alacak belki önümüzdeki hafta değerlendirecektir. Ancak özellikle bu hazırlık içerisinde ilgili tarafların yer almadığını düşünüyoruz. İlgili taraflar yoktu. Bakın ilgili taraflar, belediyeler, yapı denetim kuruluşları, proje müellifleri; yani bir kanat olarak ayırmak istemiyorum ama sonuçta böyle bu durum, genel olarak TMMOB bu işin içinde olmadı. Bence bir öneri havuzu açılmalı, oluşturulmalıydı, görüşler, düşünceler orada yoğrulmalı hem deneyimler hem birikimler hem de kuruluşların teknik malzemesi bir arada değerlendirilerek bu çıkış noktası yakalanmış olmalıydı. şimdi daha önce de rneklarını yaşadık. Sadece yapı denetim yasında değil birçok yasada o ortak yaşayı yakalamadan hazırlayacağınız her yasada bir 3-5 yıl geçtikten sonra yenisinin ihtiyaını duymaya başlıyoruz sıklıkla çektikten sonra birtakım noktaların farkına varabiliyoruz. Bunun altını özellikle çizmek istiyorum. Bakın çok ajite noktada olmasında şu geldiğimiz konum itibariyle bu hazırlıkların tam yapılmaması açısından kendimce önemli gördüğüm bir noktayı söylemek istiyorum: elbette bu yasanın hazırlığı, çıkışı, şusu, busu elimizden gelen her türlü yardımı desteği yapacaktık, sorulsaydı yapacaktık. Belki bir aşamadan sonra özellikle bu noktayı eleştiriyorum sorulsaydı yapacaktık. Mutlaka bağlı bulunduğum Odanın bu konuda yaptđı çalışmayı da biliyorum TMMOB' un bu işteki geldiği noktayı da biliyorum. Öyle olmalıydı ama olmadığı için korkuyorum ki bir 3-5 sene sonra da 18 Ağustos 1999'daki o tablo karşımızda duruyor olmasın. Elbette yapı denetim sistemi devreye girdikten sonra yapı kalitesinde bir artış meydana geldi. Yapı kalitesinde bir artış meydana geldi bunu kabul etmemek mümkün değil herkes görevini yerine getirmeye alışıyor. Ama işleyişte birtakım tıkanıklıklar var. İlgili idarelerle yaşanan sorunlar var. Yeni yasa taslağının büyük bir bölümüne baktđımızda bunların tam olarak çözülebilecek noktada maddelerin yer aldığını gördüğümüzü söyleyemeyeceğiz. Bakın o taslakta neler var. O taslakta en önemli değerlendirmemiz gereken nokta yapı denetim kuruluşları asla kurumsallaşamayacak arkadaşlar. **Yapı denetim kuruluşları asla kurumsallaşamayacak.** Yani bunu çeşitli kerelerde tartışmıştık mutlak suretle miras hukuku açısından değerlendirmek gerekiyor. Bu toplantının konusu değil amam bir nokta olarak belirtmek istiyorum; sonra olanak olursa yine tartışırız. Ayrıca bir noktayı tek bir cümle olarak söyleyip geçeceğim bu yasa tasarısında da kamu yine, kamu yine yok. Onu değerlendirmenize bırakıyorum. Bakın yapı denetiminde görev alan teknik elemanlar sınırlamalar getiriyoruz sınırlamalar derken olumsuz anlamıyla söylemiyorum, olması gerekenler; işte mimar mühendis olurken en asgari şartlarda 15 yıllık bir eğitim getiriliyor, bunun dışında sanıyorum uygulaması şu anlık sadece Makine Mühendisleri Odasında var Tesisat Mühendisliği uzmanlık belgesini alabilmek için bir yıllık staj süresi söz konusu, yasamıza göre de 12 yıllık bir deneyim şartı var. şimdi bu şartları yapı denetim kuruluşunun ortağı olan ki yeni yasada sadece denetçilerin ortağı olacak şekilde arıyoruz ama yapı üretimini sağlayan o kişilerde hiçbir şey aramıyoruz; Ticaret Odası yesi olması yeterli oluyor. Bakın burada bir arpıklık var.yani denetleyenden 15-16 yıllık bir eğitimden sonra 12 yıllık da bir deneyim şartı getiriyor, bunu istiyorsunuz ki doğru olduğuna kesinlikle de inanıyorum ama yapıyı retende hiçbir standart, hiçbir koşul aramıyoruz zaten daha önce de rakamları yayımlandı işte Türkiye'de 600 bin müteahhit Fransa'da 14 bin müteahhit gibi bir karşılaştırma bilirsiniz hep yapılır nedir bunun mantığı şeklinde bu konuda da mutlak surette de birtakım kriterlerin gelmesi gerekir diye düşünüyorum. Ayrıca yasa taslağı içerisinde yapı sorumluları tanımlanırken zemin etüdünü hazırlayan aplikasyonu ve kotu verenler bu tanım içerisine dahil edilmemiş; bu önemli bir eksik nokta diye düşünüyorum. Belki atlanıldı yani orada yasa taslağını gördüğünüzde, incelediğinizde bakacaksınız anlayacaksınız çok geniş bir tanımlama söz konusu ama sanıyorum satır arasında atlanılmıştır diye düşünüyorum. Ayrıca bu yasa taslağının bizde mevcut örneğinde yani şu anki konumunu bilmiyoruz bizde mevcut örneğinde yer alan üçüncü madde var ki burada o denetim ve üretim sürecinde ilgili ilgisiz hangi meslek grubu varsa yapı denetim kuruluşları çalıştırsın gibi bir nokta söz konusu.

1. kaset B Bölümü

Ama bunun ötesinde üretim sürecini ilgilendiren elemanları da çalıştırmanın ne gerekçesi vardır yada bunun katkısı yapı denetim 'ne nedir kaliteli yapıyı sağmada? Onu anlayabilmiş değilim.ayrıca bu ücret

belirlemesi onu belirtmeden geçemeyeceğim %2-4 yapı yaklaşık maliyetinin %2-4' ü arasında bir ücret öngörülmüş. Bugün yaptığımız denetim işinde maalesef hesaplarda %2,57'nin bile böyle başa baş etkisinin olduğunu görüyoruz. O zaman burada %2-4' ü anlayabilmek mümkün değil. Bu ücret mutlaka %6-8 noktasına yani çağdaş gelişmiş ülkelerde olduğu noktaya çekilmelidir şeklinde önerdik öneriyoruz. Ayrıca bir önemli nokta sigorta konusu arkadaşlar pek detayına girmeyeceğim ama bu sigorta konusu korkarım 595'deki gibi havada kalacak yada ona tedbiren bir önlem var sigorta havuzu şeklinde ama bu havuzda ülkemizde ne derece uygulanır korkarım yine bir DASK örneği yaşayabiliyorsunuz kolonların yapamadığı görevleri sac dolaplar yapmıştı oraya kira paralarının DASK nedeniyle gönderilmesi gerekirken bu konuda bir zorluk çekildi DASK' ın içinin boş olduğu ortaya çıktı korkarım böyle bir durumla karşılaşabiliriz bunu mutlak surette sigorta ve rezorans birliği ile görüşüp ortak bir çözüm bulmak gerekiyor. Yasada olumlu bir şey yok mu? Var. Çok çok olumlu bir nokta var. Sayın başkan açarken söylemişti bir yıl içerisinde 81 ile yapı denetiminin yaygınlaştırılması. Ancak hepinizin bildiği 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede de 27 il vardı daha sonra 4708'e geçerken bundan sekizi deprem kuşağının dışına çıkmıştı yada çıkarılmıştı bir türlü de çözemediğimiz geçen kongremizde de Sayın Başkan Kaya GÜVENÇ' in özellikle üzerinde durduğu, irdelediği bir nokta idi ama bu nokta şu anda olumlu bir şekle dönüşmüş. Burada yasanın genel maddeleri içerisinde önemle dikkatimi çeken noktaları bunları belirttim ancak ilk noktaya tekrar dönüyorum: ilgili tarafların yer almadığı belediyelerin önerilerinin, TMMOB' un ve özellikle TMMOB' un yer almadığı, yapı denetim kuruluşlarının önerilerinin yer almadığı, oluşacak il komisyonlarında ki üç kişi olarak öngörülüyor sanıyorum; yanılıyorsam Sayın Başkan düzeltsin, üç kişiyle İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa gibi illerin sorunlarının altından yada işlemlerinin altından kalkabilmek mümkün değil, özellikle bu komisyonlarda mutlak surette ilgili meslek odaları yada genel anlamıyla söyleyeyim TMMOB yer almalı bunu üstüne basarak söylüyoruz; mutlak surette yer almalı. Şimdi sonuç olarak yasa taslağı Bakanlar Kurulu'na iletili. Burada siyasi bir süreç;sürecinde pek olumlu bir süreç olacağını düşünmüyorum yönetmelikler önümüze geldiğinde herhalde meslektaşlarımız da ilgili noktalarda birtakım açılımlar olacaktır, olmalı şeklinde düşünüyoruz yoksa da öneriyoruz bu konu dikkate alınmalıdır. CE işareti konusunda Timsal Bey bunu ilettili daha önce bilgimiz olmuştu kendisi vasıtasıyla olmuştu ancak şunu vurgulamak istiyorum bu konuda büyük sıkıntı yaşanacak belediyeler o ruhsatı verirken bu şart Bir şekilde oraya mühürle basıp bunun çözümünü getirecek mi, sektör yapı üretim sektörü bu konuya hazır mı? Ne derece hazır? Onun da tartışılıp değerlendirilmesi gerekiyor. Dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Sayın ÖZSAKARYA' ya biz de teşekkür ediyoruz. Gerçekten Türkiye'de tüm çalışmalarda ortaya serilen bir eksik tarif etti. Yapı denetim gibi çok önemli bir konuda bile konunun doğrudan tarafları TMMOB, yapı denetim kuruluşları ve yapı müteahhitleri bile bu hazırlık çalışmalarında tam olarak yer alamıyorlar ve bundan dolayı da her çıkan yasası birkaç yılda bir yeniden revize etmek zorunda kalıyoruz. Aslında güne göre elbise dikiyoruz. Diğer yandan yapı denetim ücretlerinin gelişmiş ülkelerinin, oldukça gelişmiş ülkelerin altında kaldığını anlattı bize bu aslında çok önemli bir sorun eğer kaliteli yaşanabilir sağlıklı konutlar, sağlıklı yaşam çevreleri istiyorsak Türkiye'de Mühendisliğe, mühendislik uygulamalarının denetimine gerekli kaynaklar da ayrılmak zorunda. Ve yine verdiği bilgiler için çok teşekkür ederim kendisine. Sözü Odamız görüşlerini aktarmak üzere Sayın Mehmet SOĞANCI' ya veriyorum buyurun efendim.

Mehmet SOĞANCI:

İlerleyen bir saatte görüntü değişmesi üzerine arkadaşlar açısından olumlu olacak diye düşündüm onun için arkadaşlar konuşmamı ayakta yapmaya karar aldım. Yoldan gelen arkadaşlarımıza bir ağırlık çöktüğünün de farkındayız hep beraber. Sayın ÖZSAKARYA' yı hayatımda ilk defa burada gördüm, ilk defa burada dinledim ama bilim ve tekniğin gereği olarak aklın yolu birdir. Bilince çıktığı zaman akıl aynı sözler söylenir. Söyledikleri benim de söyleyeceklerimin aslında Oda adına söyleyeceklerime çok yakın; bir iki ufak ayrıntı var, çok yakın benzeri düşününce, üretmeye çalışınca; ülkeyi ve insanı düşününce aynı sözler teknik insanların ağzından da aynı şekilde dökülüyor. Sevgili arkadaşlar öncelikle Oda Yönetim Kurulu' na şahsım adına bir teşekkür borcum var, Oda adına görüş bildirmek üzere bana görev vermekle ve böylelikle güven gösterdiklerinden şahsıma teşekkür ediyorum. Oda Başkanımın da burada bulunması belki sorumluluğumu bir kat daha arttırıyor, Oda adına yanlış bir söz söylersek, sürçü lisan edersek baştan özür dilerim kendileri de düzeltirler. 10 yıllık

bir bir birikim var meslek odalarında yöneticilik yaptık burada da Yapı Denetimi tartışmalarında da bu meslek odasının Makina Mühendisleri Odasının konuya nasıl yaklaştığını ana hatlarıyla anlatmak gerekiyor. Sekiz yıl yaptığım Oda Başkanlığı döneminde beni en çok rahatsız eden cümle "biz demiştik" oldu. Böyle sempozyumlar topluyorsunuz; kongreler, bilim adamları taraflar geliyor bir görüş oluşuyor, bu doğru bir görüş bunu siz Oda Başkanı olarak hiç uzmanlık alanınız olmadığı bir nokta ilgili bir yerde söylüyorsunuz işte bu siyaseten ülkeyi yönetme iddiası olanlara gidiyorsunuz "Ya!" diyorsunuz "böyle diyor herkes, bu bu" meslek alanı üzerinden bir siyaset çeviriyorsunuz kimse ciddiye almıyor. Sonra bir deprem oluyor "biz demiştik", bir kazan patlıyor "biz demiştik", bundan büyük bir keyif alırsınız eğer..... Oda yöneticisiyseniz, hoşunuza gider yani "bak biz her şeyi biliyoruz, biz demiştik". Ama o her "biz demiştik" lafının arkasında yıpranan ülkedir, ülke insanıdır. Bunun da siyasal iktidarlarca; benim Oda Başkanlığım döneminde envayi çeşit görüş geldi geçti bu iktidar olarak. Yani ben Türkiye'deki bir yönetim modelini söylüyorum, ciddiye alınmazsınız, yaptığınız çabalar da boşuna gider.

Bu panelde de "biz demiştik" esprisini yürütmek için ve beklendi de geleceği hakikaten ciddi bir not olsun diye sekiz yıldır Şubelerin Yapı Denetimi üzerine söylediği, Odanın söylediği, TMMOB' un ne söylediklerini dosya olarak getirdim, bir aydır çalıştım, bütün belgeleri topladım, bu panelinde bant çözümlerinin arkasına bunu uygun görürlerse Düzenleme Kurulu; basarlarsa derli toplu bir TMMOB de, Oda görüşü de bu panelin arkasında olacak. Benim konuşmam da aslında bu sekiz yıldır söylenenlerin, bir önceki Kongrede söylenenlerin bir özeti ve devamı olarak da algılanmalı.

Yapı denetim yasasının Tesisat Mühendisliğine yansımından önce 4703 ve tabii ondan önce 595le ilgili birkaç söz söylemek isteriz: Haziran 2001'de yapı denetimi 595 sayılı KHK iptal edilmişti. Biz onunla ilgili Oda yönetiminde yaptığımız değerlendirmede bu alıntı aslında yapı denetim yasasının hangi boyutlardan kaynaklandığını gösterdiği için önemlidir. Şu tespitle bulunarak kamuoyuna duyurmuştuk:

"Yapı Denetiminin halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması, sağlıksız, plansız, kontrolsüz, kalitesiz yapılaşmanın önüne geçilmesi, ülke kaynaklarının ekonomik ve verimli kullanılması için hayati öneme sahip olduğu birileri tarafından, siyasal iktidar tarafından ancak 17 Ağustos 99 depremi sonrasında "anlaşılabilmiştir". On binlerce insanımızın yitirildiği 20 yy.' in en büyük yıkımlarından biri olarak işaret edilen bu deprem ve sonrasında 12 Kasım 99'da yaşanmış olan depremlerde suç üstü yakalanmış olanlar: sistem, sorumluluğu üzerinden atma çabasına girmiştir. Deprem sonrasında yapı denetimi masaya yatırılmış ve suçun ve ölümlerin bir an önce örtülmesi telaşıyla hızla meclisten yetki alınmış ve konu üzerine yasalar yönetmelikler süreci başlatmıştır, oysa; insanlığın ortaya çıkışıyla eş zamanlı ve yaşamsal bir ihtiyaç ve zorunluluk olan barınma, binlerce yılın deneyimi, birikimi ve sanatsal güzelliklerini içermektedir. İnsanlık belki de hiçbir konuda bu kadar çok bilgi ve deneyim sahibi değildir. Yapı teknolojisinde son yıllarda yaşanan gelişmeler de bu engin birikimi bir kaç kat öteye taşımıştır. Hatırlayın arkadaşlar I. Kongreye katılan arkadaşlarımız var burada, I. Tesisat Mühendisliği Kongresinde tartıştığımız konularla 10. Yılında tartıştığımız konuların üzerindeki ne kadar çok bir birikimi sadece bu tesisat alanında sağlandığını hepimiz göreceğiz. Hal böyleyken insanlığın geçmişinde sayısız acı deneyim varken "esas yapı denetimi anlayışının miladı" ülkemizde 99 yılının 18 Ağustosunu seçilmiştir. Birazdan anlatacağımız gibi mekanik tesisat alanında da yapılan bunca hassasiyet ve on binlerce adam saatlik bir çaba varken bu çabalar 17 Ağustos'un oluşturduğu rüzgarı ile 595 sayılı yapı denetimi hakkında KHK ile insan hayatı üzerinden para kazanmaya heba edilmeye çalışılmış. 10 Nisan tarihli kararname üzerine TMMOB tüm odalarıyla birlikte "rant paylaşımını rahatça sürdürme hayalini kuranları uyarıyoruz, ellerinizi halkın cebinden çekin, yapı denetimi özelleştirilemez" tepkisini ortaya koymuş, MMO olarak kararname tüm yanlarıyla incelenmiş anayasaya aykırılığı ve yasal çelişkiler tespit edilmiş maddeleri üzerinde onlarca sayfa tutan raporlar yayınlanmış. Sonuç olarak da yukarıda belirttiğimiz nedenlerle 595 sayılı KHK' nin yürürlükten çekilip yeni düzenlemelere girilmesi istenmiş. Merakla beklenen yönetmelikleri odamızın öngördüğü üzere ve türlü uyarılarımıza rağmen yapı denetimini için içinden çıkılmaz bir karmaşaya sokmuş sonrasında yamalı bohça misali türlü zamanlarda çıkartılan genelgelerde 595'in yapı denetim anlayışını düzenlemeye yetmemiş bu kararnamenin esasını oluşturan yapı denetim kuruluşları ve yapı denetim komisyonlarını çalışamaz hale getirmiştir. Sonuçta 595 sayılı KHK iptal edilmiştir. Ülke o dönem "söylemiştik, ben yaptım oldu" anlayışlarıyla yönetilmekte, bu yanlış 595 sayılı yasanın iptali de bu yanlış anlayışların açığa çıkartılması olarak algılanmıştır. 2001 Haziran ayında odamızın yaptığı açıklama: şimdi süreç 4708. 595 ve gerekleri üzerine bunlar söylendi 4708'de ortaya çıkarıldı. 595'e baktığımızda birinci madde ; sanıyorum, yanlış söylemiyorum aynı, yasa amacı : can ve mal güvenliğini teminen imar planına fen sanat ve sağlık kurallarına standartlarına uygun kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetimini sağlamak, ve Yapı Denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemek. Çok güzel, bir itiraz yok. Ama iş

usul ve esaslara gelince biraz karışık. Bir kaç açıdan karşı çıktık: 595' de bunlar sayfalarca bu rapor olarak yazıldı her tarafa iletildi. Aynı mantık aynı yasa Anayasa Mahkemesinden dönmesin diye içinden cümleler çıkartılmış onlar da sonra uygulama yönetmeliğine yazıldı. Ben burada bürokrat arkadaşları tenzi ediyorum konuşmamda bu bir siyasal iktidarın; Sayın ÖZSAKARYA bahsetti onu -şu kadar ilden şu kadar ile sen ne kadar aşağıda hazırlarsan hazırla birdenbire değişiyor o yasa orada diye- bir kaç açıdan karşı çıktık. Dedik 4708'e baktık bunda dedik kardeşim esas olarak insan ögesi yok, insan yok; bu yasa bir değnekçi yasa; bir denetleme yasası; denetim yasası. insan yok insanı özne olarak koymadığınız her türlü yasa sonuçları itibarıyla yanlıştır. kuru ve sığ bir yasa bu yasa. yapının üç temel özelliği var; buradaki bütün arkadaşlarım bilim ve tekniğin gereklerini düşünen herkes bunları söyler, tasarım, yapımı ve bunun -biz tesisat mühendislerini çok ilgilendiren-bakımı. Bu üç öğenin içinden Büyükşehir Belediye başkanı temsilcisi arkadaşım da hoş söyledi bunu, yapımı var o sadece konstrüksiyon yapının denetimi. Bütün koparılan yaygara tantanalar, bu kadar yasalar, bizim karşı çıkışlarımız on binlerce saat toplantı vs.nin tamamı o konstruksiyonel olarak yapılan ortaya konulan o binanın nasıl yapıldığı nasıl projesinin üretildiği filan değil sadece o binanın yapıma sürecinin denetimi. Yapımın denetimi. 4708'in aslı astarı budur. Yani denetim eşittir depremde yıkılmasın binalar ne olursa olsun. Bu bir zengin il yasasıdır. Okumak zorundayız bunları bu yasa Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bolu, Bursa, Çanakkale, Denizli, Düzce, Eskişehir, Antep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ, Yalova. Zengin il yasası. Neden diyeceksiniz. Birinci deprem bölgesinde Erzincan var. DİEM(????)in yaptığı 94 anketi geçen panelde Kaya Bey bunları söylemişti binde iki hane halkı gelir dağılımı, birinci bölge bu yok. Muş binde bir, bu yok Siirt binde iki, Tokat binde yedi birinci bölge bunlar, ama dördüncü deprem bölgesi Ankara var binde 79 çünkü. İkinci deprem bölgesi Antalya var çünkü binde 26.bu bir zengin il yasası. ülke insanın arasına bence bölücü bir yasa, nifak sokma yasası gerçek söylüyorum. ben öyle algılıyorum, MMO böyle algılıyor. Yasada var 12 yıl sanıyorum beşti 12'ye de çıktı. Bu sonra biz bunları takip etmez yani artık tekniğin ve bilimin olmadığı maddelerin içeriğinin ne olacağı bizi çok ilgilendirmiyor artık. Biz bilim ve tekniğin gereklerini tartışıyoruz onun üzerine görüş üretiyoruz. 12. neden 10yıl değil? denetçi mühendislik? Nerede bunun dünya literatüründeki adı? Var mı böyle bir şey? Yani Türkiye'de bir takım insanlar bir takım siyasetçiler ve onların işret buyurduğu insanlar 12yıl koydum ben böyle oldu ben yaptım oldu adına denetçi mühendis dedim böyle oldu yaparsınız işte 4708 gelir bugüne bir daha tartışılır. Biz bir kongreye yeni bir yapı denetim yasasını tartışmadan herhangi bir kongre yapamayacağız ben 4 senedir bunu anladım. Piyasada şirket ve denetçilerin şirketlerin de var yanılmıyorsam sicillerini belediye tutuyor. Hani 3194'e karşı bu? Hani diyorduk ya kamusal bir alan; 3194, ama bunu işte ticarileştirerek, özelleştirerek yada işte çok iyi ve sağlıklı yapıların üretim sürecinde 595 sonra 4708; niye belediye? O çok iyiye o kurum ve kurul böyle bir işleyiş varsa yasa niye? Bu şekilde konu? Çok merak ediyorum sicili bozuk mühendis çıktı mı? iki yıldır yasa yürürlükte sicili bozuk yani mesleğine karşı suç işlemiş arkadaşımız var mı? ben oda yöneticisiyken bize gelen bir bilgi yoktu. bu siciller neye göre tutuluyor onu da çok merak ediyorum.bu yasanın esas itibarıyla sayın oda başkanım da açılış konuşmasında da söyledi, bir kamusal alanın çok söylemeği sevmiyorum ama vahşi kapitalizme yani piyasa koşullarına terk edilmiş yasası. Yani Yapı Denetimini özelleştirmeci ve ticari faaliyet alanı haline getirmenin ben yaptım oldu mantıklarıyla gitmesi, buna da çok artık karşı çıkıyorum, Türkiye bir yol haritasında yol ayrımına girmiş yeni dünya düzeniyle küreselleşmeci bir mantıkla bana göre de yakımla, yıkımla, hortumlamayla, yoksullukla beraber bir yol çizmiş kendine; adı yeni dünya düzeni. bunun içinde bir özelleştirme mantığı var kamusal alanların terki var, kamusal alanları yok etme var. bu yasalar da Yapı Denetimde böyle bir mentalitenin ve böyle bir ülkenin çizilmiş yol haritasının hangi siyasal iktidar, hangi siyasal partinin elinde olursa olsun aynı çıkar. 595, 4708 ve şimdi taslağını burada duyduğumuz ana hatları çok iyi daha önceden de tahmin ettiğimiz bu yasa içerik olarak da bu çizilen yol haritasına uygundur Sayın Oda Başkanı sabah çok iyi söyledi. Şimdi bu yapı denetimi yasasının tesisat mühendisliğiyle ilgisi? o yok. onu bakanlık temsilcisi arkadaşım da söyledi. tesisat mühendisleri bu mevcut yasada birer figüran. o denetim firmalarında işte birilerinin nasıl ürettiğinin kimin tarafından denetlendiği belli olmayan, bir mesleki denetimden geçirilmeyen projelerin kimlerin tarafından -hani üretici firma denetimi de yok ya ülkemizde- kimlerin tarafından da yapıldığı bilinmeyen yapıldığı bilinmeyen bir işlevi olan yasada tesisat mühendisi arkadaşlarımız denetçi firmalarda yer alan onların da tesisat mühendisliği tartışılır olan -ona birazdan geleceğim- arkadaşlarımızın denetimi. yasada sadece tesisat mühendislerinin fonksiyonu bu kadar. ne olması gerekir? asıl tartışma belki burada tesisat mühendisleri açısından burada. şimdi gene bakanlığa ve ilgili kuruluşlara ilettiğimiz yazıda bu alıntıyı da yapıp iki dakika sonra da bitiriyorum; şunu dedik: -çok özettir ve kayıtlarda da geçiyor- , yapılarda makina mühendislerinin çalışma alanı mekanik tesisattır. MMO yapı sektöründe dünyadaki gelişmelere paralel olarak kendi içinde ayrıntılanan ve konulara bölünen mekanik tesisat alanına üyelerinin mesleki ve teknik açıdan gelişmeleri ve toplum gereksinimleri doğrultusunda yıllardır ön planda tutmuştur. mekanik tesisatta gelişen teknolojinin

gerektirdiği bilgi birikimi, eğitim ve benzeri düzenlemeler uygulamanın yaşamsal önemi oda tarafından sürekli gündemde tutulmuştur. bu alanda çalışan makina mühendisliği üyelerinin deneyimlerini aktarabileceği bu kongre gibi platformlar yaratılmıştır. konu üzerine bilimsel çalışmalarla desteklenen tartışma ortamlarında lisans düzeyinde üniversite diplomasının yani mekanik tesisat üzerinde asgari mühendislik bilgisinin ülke ve toplum yararına yapılaşma için yeterli sayılamayacağı konu üzerine derinleşme ve gelişme sağlanmış ülke örnekleri de karşılaştırılarak tespit edilmiştir. yapıların tasarım uygulama ve denetim hizmetlerini yürütecek makina mühendislerinin edinmesi gereken esaslar başta oda tarafından düzenlenmekte olan tesisat kongreleri ve oda tarafından iki ayda bir yayınlanan tesisat mühendisliği dergisinde olmak üzere tartışılmış, mesleki denetimin şart olduğu tespit edilen alan disipline edilmeye çalışılmıştır. MMO oluşturulan bu esaslar çerçevesinde makina mühendislerinin gelişen bilim ve teknolojiyi takip ederek ülke ve toplum yararları doğrultusunda mesleki etik kurallara saygılı olarak mekanik tesisat hizmetleri üretmesini ve denetlemesini sağlamak için eğitimle düzenlemeyi hedeflemiştir. Bu sözleri nereden söylemiştir? yapılan Tesisat Kongrelerinde, Kalite Kongrelerinde, Ölçüm Bilim Kongrelerinde, Makina Mühendisliği Eğitimi Sempozyumunda, Kaynak Kongrelerinde çıkan sonuç bildirgelerinin sonucunda söylemiştir Oda bunu. Yapı Denetiminin anahtar sözlüğü Mesleki Denetimdir. Mesleki Denetimi tasarımda yapacaksınız, üretimde yapacaksınız ve işleyen bir bina için o binanın bakımını da yapacaksınız, tesisat işler; bina bittikten sonra da işler onun bakımını yapacaksınız. Anahtar kelime Mesleki Denetim onun ön cümlesi olmazsa olmazı da Uzmanlık ve Belgelendirme. Yüzlerce saat çalıştık tartıştık, Uzmanlık Ve Belgelendirme Yönetmeliğini 98 Oda Genel Kurulunda geçirdik. Bunun arkasında gerçekten arkadaşlar on binlerce saat; çok abartmayalım çok yüzlerce saat vardı ama onlarca kitap, alın teri, göz nuru vardı. Oturduk salonlarda bu kongrelerden çıkan bilgiler sonucunda Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliğini Oda Genel Kurullundan ve bunun alt basamağı olan Mekanik Tesisat Uzmanlık Ve Belgelendirme Yönetmeliğini de çıkarttık. yani bir uzmanlığın esas alındığını ve bunun belgelendirmesinin hangi koşullarda nasıl yapılacağını tartıştık. Bütün anahtar kelime Yapı Denetim, Mesleki Denetim, Uzmanlık ve Belgelendirmenin anahtar kelimesi budur. MMO bunu böyle söylemektedir. 12 yıl şartı falan değil yani bir yıl süreyle bir uzman bir mühendis yanında çalışacaksınız, isterseniz bu sürenin sonucunda 7gün üniversiteden akademisyen arkadaşlarımız var arada –bunların her günü 6’şar saat ders saati ile düşünün sıhhi tesisat, ısıtma tesisatı yalıtım üzerine kurslar alacaksınız. bunun sınavına gireceksiniz, soğutma tesisatı için iki gün daha havalandırma için bunu üzerine iki gün daha eğer bir klima üzerine geliştirmek istiyorsanız mesleğinizi mekanik tesisat kurslarından ve sınavlarından geçtikten soğutma ve havalandırma kurslarından geçtikten sonra 5 günlük bir kursa gireceksiniz bunları tartışacaksınız. asansör, LPG, buhar bunları üst üste koyacaksınız hepiniz biliyorsunuz bunları, ondan sonra siz hakikaten piyasaya çıkacaksınız. ne konuda çıkacaksınız? odanız tarafından belgelendirilerek proje üretimine çıkacaksınız yada proje denetimine; kamu kurumunda çalışıyorsanız denetimine yada müşteriye proje üreten kişi olarak piyasaya. yaparken hem yapımcı firmada bu belgeyle çalışacaksınız özlediğimiz Türkiye bu belki gerçeği bu. hem de seni denetleyen firmada bu belgeyle çalışacaksınız. yaparı denetleyen ve daha sonra da bakım için de gene bu belgelerle çalışacaksınız. MMO arkadaşlar, yapı denetimi istiyor. yani bilimin ve tekniğin gereklerine uygun bir yapı denetimi istiyor. O uzmanların yaptığı projelerin uzmanları tarafından denetlenen, uzmanların ürettiği yapıların uzmanları tarafından denetlenen bir yapı denetimi istiyor. bu süreci birbirinden ayırdığınız takdirde sonucu gelmez bir hale alırsınız. odanın yaptıklarını da çok defa her yerde söylendi bu zamana kadar 9000’e yakın arkadaşımız kurslara katılmış başarılı belgeler almışlar 5500’e yakın arkadaşımız mekanik tesisat alanında belgesi olmuş bunların ayrıntılarına girmeyeceğiz. sonuç olarak MMO yapı denetimi ister, yeni yasada oda ve birliğin görüşlerinin dikkate alınmadan çıkarıldığını, çıkarılacağını biliyoruz onun için bu 595i okudum, onun için 4708in hangi noktalarına karşı çıktığımızı söyledim. bu çıkacak olan yasanın da ben buradan söylerim eskisinden farkı olmayacaktır. ama bu sefer biz bu işin karşısındayız demeyelim bunlar yanlış oluyor. Ben size başka bir şey göstereyim Sayın Başkandan da izin alarak. Karşıyız demekle işler çözülmüyor, esas işler bu salondan çıkacak uzmanlık ve belgelendirmeye sahip çıkarak –bir dakika Sayın Başkan- şimdi bunlar dünyanın en güzel coğrafyasında olan ülkemizin değişik noktalarından çekilmiş resimler MMO bu çiçeklerin, doğanın, gülen çocukların aydınlık Türkiye'nin tarafındadır. biz böylesi bir yapı denetimi istiyoruz insanlar gülsün istiyoruz, insanlar bilim ve tekniğin gereklerini yerine getirilecek olan yapılarda iyi yaşasın istiyoruz. Gösterdiğiniz sabırdan dolayı teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Emin KORAMAZ:

Sayın Mehmet SOĞANCI' ya çok teşekkür ediyorum. Konuşmacıları dinledik. Konunun taraflarını toparlayabildiğimiz kadar her zamanki demokrasi anlayışımız gereği bir araya getirmeye çalıştık. Şimdi

söz salonun, sizlerin. Sizlerin katkı ve sorularını alacağız konuşmacılara. Mümkün olduğunca katkıların üç dakikayı geçmeyen uzunlukta olması ve soru kime yöneltiliyorsa, konuşmalarda banda alındığından isim söyleyerek, doğrudan ilgilinin de isminin belirtilmesini istiyorum. Buyurun efendim. Buyurun.

Ozan PARLAR:

Ozan PARLAR. Ben ilk etapta isim belirterek sorularımı yöneltmek istiyorum Sayın ÖZER' e. Yeni yasadaki bahsediliyor. Yeni yasadaki kamu binalarının yapı denetimi yok mu? Denetçi mühendis belgelerini merkezi düzeyde verirken şu anki 19 ile ait yapı denetim şirketleri mevcut iken ülkede böyle bir ekonomik krizde yapı sektörünün durağanlığı söz konusuysa ne tür kriterler izliyordunuz? bu sayı 81e çıktığında nasıl bir yapıyla merkeziyetçi bir konumda bu belgeleri vermeye devam edeceksiniz? Bunu öğrenmek istiyorum. Yeni yasadaki meslektaşların sicilini meslek odaları tutacak diye bir cümle sarf ettiniz, bu sicillerin tutulması 595' teki gibi uzman mühendis tanımının meslek odalarıyla verilmesi anlamına mı gelmektedir? Bir de yardımcı denetim elemanları diye bir tanım var, buradaki kriterler yardımcı denetim elemanlarının kriterleri nelerdir? Çünkü izlediğimiz kadarıyla yaşamın içinde yardımcı denetim elemanları fiili olarak şantiyelere gidip oralardaki denetimleri yapmakta, diğere abi konumundaki denetçi mühendisler daha çok büroda yaşamlarını idame ettirmektedirler. Sayın TOPAL' a Sayın Hasan TOPAL' a bir soru sormak istiyorum: bu yapı denetim yasında çok klasikleşmiş bir sistemde mevcut kurallar çerçevesinde ruhsat ve tadilatlar yapılmakta ancak ileri teknoloji ile yapılan yapıların yapı denetimi pek mümkün olmamaktadır. Bunlara karşı yeni bir model oluşturabiliyor musunuz? Bunu öğrenmek istiyorum. Çünkü bunu oluşturamadığınız takdirde tadilatlar yapılamıyor acıdır yada kaçak olarak yapılmaktadır. Sayın Şerif ÖZSAKARYA' ya sormak istiyorum: bir yapı denetim mühendisi olarak betonarme sistemi dışında bir iş takvimi olduğunu sanmıyorum yapıları mekanik tesisat mühendisi olarak kontrole gidebiliyor musunuz? Yoksa yardımcı mühendisler mi gidiyor? Artı mekanik tesisatın diğer yapı sektörüne göre bir farklılıkları vardır, bir binayı yaptınız bir betonarme olarak ayakta duruyorsa oturma raporunu veriyorsunuz, gerekli laboratuvar testleri de olumlu ise yapı denetim olarak sizin sorumluluğunuz bitiyor. Ancak mekanik tesisat kullanım tesisatı olduğundan dolayı mekanik tesisat ne zaman kullanılmaya başlıyor yapı ruhsatı alındıktan, oturma raporu alındıktan sonra kullanılmaya başlıyor. Bu kullanım aşamasında yapı denetim şirketlerinin veya yapı denetiminin sorumluluğu, yetkinliği nedir? Bu kullanımda yapı denetim şirketleri derneği olarak ne tür kriterler kullanılmasını düşünürsünüz? Sayın Mehmet SOĞANCI' ya bir soru var: gerçekten 10 yıl önce uzmanlığı tartışmaya başladık bu salonlarda değil ama aynı kongrenin çatısı altında biz uzmanlığın kendi yapımız içinde olması gerekliliğine inandık ve uygulamaya başladık. Uygulamaya başladık sesimiz gür çıktı 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Bayındırlık Bakanlığı da bu uygulamamıza saygı gösterdi ve bizlere dedi ki: Mühendislerinizin sicilini, meslektaşlarınızın sicilini siz tutarsınız, biz sizin verdiğiniz donelere göre sadece belgeyi veririz demişti. 4708'de bu yok. Acaba önümüzdeki yasadaki neler olacak bilemiyoruz. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Söz isteyen? Ozan Parlar bütün soruları sordu herhalde? Arkadan buyurun. Mikrofon..siz söz istemiştiniz herhalde. Dördüncü sıraya uzatır mısınız mikrofonu? Ön taraf alalım o zaman. Göremiyorum.

Aydın MESTA:

Teşekkür ediyorum. Ben sorudan ziyade bizde bu Ege Yapı Denetim.....

Emin KORAMAZ:

İsim alalım.

Aydın MESTA:

Aydın MESTA, mimarım ben. Biz de derneğin başkanı olarak epeyce yoğrulduk. Sorudan ziyade birkaç konuya ekleme yapmak istiyorum. Şimdi Sayın SOĞANCI' nın 595 aşamasında Hasan Beyle de geçmişte kendi Odamızda görüştüğümüz konular üzerine TMMOB' un 595'deki başlangıcı karşı olma, karşı durma bu yasanın çıkışındaki hadiseleri unutmayalım. Şimdi kamusal alandaki denetimin rant şirketlerine verilmesi diye gelişen, çarpıtılan olayı unutmayalım. Kamusal bir alan değil bu. Bu dörtlü fenni mesullük uygulamasının dörtlü TUS uygulamasının yapı denetim firmalarına belli yetkiyle devri. Yani zaten kabul yoktu. Dört tane şahıs vardı, dört projeci arkadaşın pazarlıklar neticesi Türk mühendisliğinin, mimarlığının vardı bir noktada %50 indirimlerle Oda fiyatlarıyla alınmış ve bir türlü tahsil edilemeyen paralara karşı da yapılmayan bir fenni mesuliyet uygulamasıyla geldi Türkiye 17 Ağustos depremine. Şimdi bu noktada gayet iyi bildiğim şekliyle söylüyorum; bakanlığımızın da bu konuda çok büyük olanaksızlıklar içerisinde yapı denetim komisyonun çabalarını görerek söylüyorum gayet akli başında sorumluluk sahibi firmalarca çok iyi uygulanan yapı denetim sistemi var. Bu yapı denetim sistemi bir takım ihtiyaçlar kurumsallaşma gibi söylediniz. Katılmamak elde değil. Makina Mühendisleri Odası bunu uygulayan tek Oda oldu. Sertifika bazında bu olayın, uzmanların, belirtilmesi sektörel bazda ilavesi gerçekleştirdiler. Piyasada ne şekilde? Tesisat işçiliği, tesisat kalifiye elemanı olup olmadığı ne şekilde? Bu da Makina Mühendisleri Odasına düşüyor. Diğer üç Odaya çevirdiğimizde olayı hiç böyle bir uygulama yok. Gayet tabii yapı denetçisinin belli bir standarda gelmesi, bir bilgi sahibi olması lazım. Projeyi yapan ne durumda olacak? Yani komple Türkiye' deki mühendis mimar yapısının hali ortayadır. Bakın biz yapı denetim firmasını ilk kurduğumuzda ben o kadar kötü projelerin yapıldığını bilmiyordum. 25 yıl projecilik yaptım bitişik tarafaçizilen projeler geldi. Yani bunlar da Makina Mühendisi, bunlar da statikçi, dün mezun olmuş birisinin 35 katlı bir binanın statğine imza atma yetkisi var ülkemizde. Yani sistemi ele aldığımızda malzeme bol, bu malzemedan bunlar çıkıyor, bunlar çıkarken de maalesef biz bunları tartışmıyoruz, bir araya gelemiyoruz, uzlaşmıyoruz, herkes olaya kendi gözlüğünden bakıyor.bu olayda iki tane üzüldüğüm ifade vardır; bir tanesi: kamusal yönetimin rant şirketlerine devri ifadesi, bir de maalesef: bizim o zamanki Mimarlar Odası Başkanımızın mimarın telif hakkının elinden alındığı ifadesi burada da aynı meslek kuruluşundan olarak çok ciddi bir şekilde iddia edeceğim mimar projesinde bir takım detayları yerine koysun, rengine kadar belirtsin, malzemesine kadar belirtsin bu denetim şirketi o telif hakkını, gerçekte olmayan telif hakkını; yani bizlerin yaptığı binaları hiç arzu etmediğimiz bir şekilde inşaa edildiğini yıllardır izlerken o telif hakkını yapı denetim şirketleri eliyle de korumanın mümkün olduğunu söylemek istiyorum. Teşekkür ediyorum.

PANEL CEVAPLARI A BÖLÜMÜ

kaldı ki bu Bakanlığın falan da görevi değil bunu verecekse ilgili meslek odası verir. Yani Makina Mühendisleri, bir Makina Mühendisleri Odası üyesi belge almak istiyorsa Odasına gelir bu alanda çalıştığını kanıtlıyorsa 12 yıl süresine biz de karşıyız Oda olarak ama böyle bir uygulama yapılması gerekiyor. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Bir kişi daha vardı içinizde. Buyurun.

Çetin AKGİRMAN:

Efendim ben Balıkesir Belediye'sinden Makina Mühendisi Çetin AKGİRMAN. Ben İzmir Büyükşehir Belediyesindeki arkadaşımıza ve işte Ankara'da bulunan Yapı denetimci arkadaşlara şunu söylemek istiyorum.efendim ben 11 senelik Makina Mühendisiyim. İmar müdürlüğünde yapı işlerinde bölümünde bina kabullerine bakıyorum. Gördüğümüz bir olay var Yapı Denetimi yasası çıktığından beri fenni mesullüğü alan o işte binaların, bitmiş binaların önünde fenni mesul yapı denetçisi ismi yazıyor makina mühendisi şahıs. Biz binaya kabule gidiyoruz projesine göre kontrolünü belediye olarak denetlemek bizim vazifemiz. Bakıyoruz ki yani bir çok noktada biraz önce beyefendinin dediği gibi noksanlar var, eksiklikler var. Mesela bildiğiniz gibi Avrupa Birliğine uyum sürecinde Isı Yalıtım Yönetmeliği çıktı. Bu niye çıktı: çevre kirliliğini azaltmak, efendim ekonomik olarak yakıt tüketimini azaltmak, yani Isı Yalıtım, Isı İhtiyacı kimlik belgesi var, yapılıyor yerinde gidip bakıyoruz hiçbir şey yapılmamış. İnanın ben Balıkesir Sanayi ve Ticaret Bakanlığına gittim, Bayındırlık Müdürlüğüne gittim, Valilik Başyardımcısına

kadar gittim bana dediler ki “ Ankara’ da bu işle, yapı denetimi ile ilgilenen bir kuruluş var oraya müracaat edeceksiniz” dediler. Biz yerinde yönetimi sağlayamadıkça bu yapı denetim nereye kadar nasıl ilerleyecek? Biz kimi kime şikayet edeceğiz? Bunun cevabını istiyorum. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Söz isteyen? Yok. Ben en baştan başlayarak ben konuşmacılara söz vereceğim kendilerine yöneltilen soruları yanıtlamaları için en çok soru Timsal Bey’ e geldi. Timsal ÖZER’ den başlayalım. Buyurun efendim. Mümkün olduğunca kısa yanıtlarsanız. Vaktimiz de sınırlı.

Timsal ÖZER:

Vakit sınırlı ancak konular bir hayli bol. Şimdi ben sadece salondaki arkadaşlara değil sayın konuşmacılarında bazı ifadelerinin cevabını burada vermek istiyorum belki bu vereceğim cevaplar arkadaşların sordukları kapsamındaki şeylerin bir kısmı da salondan geldi. Bunun için de değerlendirilmemiş olanlar varsa onları da ayrıca belirleyeceğim. Şimdi sayın arkadaşım Odaların, SOĞANCI da aynı ifadeleri kullandı. Odaların kanun taslağı hazırlama aşamasında görüşleri alınmadığı gibi bir ifade oldu. Şu anda benim önümde belgeler var. İzmir Makina Mühendisleri Odasından gelen belge. Bunun kanun... ben bu 590... 4708 sayılı kanun hazırlama taslağında komisyon üyesiydim ve bu Makina Mühendislerinin var, İzmir Makina Mühendisleri Odasından gelen var. İstanbul İnşaat Mühendisleri Odası’ndan.... Sayın Başkan takdim ediyorum okusunlar. Bunlar Odadan gelen şeylerdi. Nasıl bir sisteme alınmadı, nasıl bir taslağa yansıtılmadı ben anlayamıyorum, görüş alınmadı anlayamıyorum, TMMOB devreye sokulmadı deniyor. 595 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin uygulama aşamasında bir üst komisyon vardı; yapı denetim üst komisyonu. TMMOB o komisyonun tabii üyesiydi. Ben o devrede o sistemde Sekreteryaya Başkanıydım TMMOB’ a defalarca yazı yazıldığı halde katılımı gerçekleştirmedi ve her etapta da TMMOB devreye sokulmadı, TMMOB’ un görüşleri alınmadı iddiası. Geçenlerde Ankara’ da İnşaat Mühendisleri Odasının toplantısı Sayın Ka... Başkanım da oradaydı sekreterler de oradaydı. Aynı ifadeleri orada da kullandım. TMMOB; Sayın Aydın MESTAN da biraz evvel söylediler, aynı ifadeyi kullandılar, TMMOB yasaya verdiği tepki çerçevesinde kendi isteği ile katılım sağlamadı yoksa Bakanlığın TMMOB’ u veya sistemi, sistemdeki mühendisleri devre dışı bırakması söz konusu değil zaten sistem içinde otomatikman bu Odalara kaydolan mühendisler, mimarlar çalışıyor nasıl bu devre dışı bırakılır anlamak mümkün değil. Yapı Denetim Kurumlarının *Kamu yok* ifadesi var. Bu kamu için şöyle bir ifade kullanıldı kanun taslağında: Kamu kurum ve kuruluşlarının bu kanuna göre kurulmuş yapı denetim kuruluşlarından hizmet satın almaları söz konusu olacak. Şimdi iddiaların içinde hepimizde aynı şeyleri vurguluyorsunuz özellikle şey oldu yapı denetim kuruluşlarının şu andaki aktif olarak çalışmalarını aşamasında gereği gibi çalışmadıkları, eksiklikleri olduğunu beyan ediyorsunuz. Bu boyutuyla, aynı boyutta şu anki mevcut durumuyla sisteme sokulduğu andaki kamudaki pozisyonu değerlendirebiliyor musunuz, düşünebiliyor musunuz? Bunun için belli bir geçiş dönemi söz konusu olacak belki belli bir süreçte, belli yapılarda bir belki süreç olacak ama dediğim gibi kanuna da, bu özellikle bu uygulamaya konu. Sayın SOĞANCI’ nın bir ifadesi olsun.....81 vilayete çıkartılmadı, efendim çıkartma aşamasında mevcut 27 ilin düşürüldüğü. Bakın şu anda uygulama yapılan Türkiye’ deki 19 pilot ülkede yapılaşma alanı Türkiye’de yapılaşmanın %57’sine tekabül ediyor. Yani 19 pilot ildeki yapılaşma miktarı Türkiye genelindeki yapılaşmanın %57’si 62 ilde de %43’ü. 595 aşamasında illerden çoğunda belgesinin o aşamada takiplerinde 595 sayılı KHK’ nin süreci aşamasında ki 11 ay sürdü bize hiçbir belge ruhsat alımı için talep gelmedi. Yani bazı illerimizde yapılaşmanın belli bir doyumluğa ulaştığı ki son bir şeyde de Türkiye’nin genelindeki yapılaşmada istisnai birkaç il hariç gerekli doyumluğa ulaştığı istatistik olarak vurgulandı. Efendim kaba binalarla ilgili cevap verdim. 19....81....geçmesi aşamasındaki olay şu anda büyük; Türkiye’de hepimiz biliyoruz meslektaşların yoğunlukla büyük illerde yer aldığı küçük illerde teknik eleman bulmanın bir hayli sıkıntılı olduğu örneğin: doğu illerimizde ki ben çoğu yerde, doğu illerinde de görev yürüttüm, teknik eleman bulmak şartı çok zor. Bugün sisteme sokulduğu anın bu şeyde ki onun için kanunda da bir yıllıktanındı, oradaki yapılaşmayı, oradaki; şimdi biz sistemi şey boyutunda değerlendiriyoruz, yani yapının denetimi sade efendim bunun laboratuvar boyutu var, bugün doğuda laboratuvar bulamıyorsunuz. Sisteme girdiğiniz an orada bir laboratuvar organizasyonu yapmanız lazım. Bu sistemin bir parçası, betonun, demirin ki yeni çıkan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği çerçevesinde yapıda kullanılan diğer malzemelerin de laboratuvarlarda deneylerde testleri gereksinimi var. Bu yapılaşma oralarda yok. O illerimizde, küçük illerimizde gerekli teknik personel sayısı yok, en azından bugün bir şu andaki sisteme göre sekiz kişi

olan denetim firmasının çoğu illerde oluşturmak mümkün olmayacak bence. Bunların sıkıntısı var. Bu çerçevede belli bir şey yapıldı, süreç tanındı. Belki o yönetmelikte açmamız gereği olacak bu kanunda 81 vilayet çıkması olayı kanun çıktığı tarihten bir yıl sonrası devreye girmesi şeklinde oldu. Sicillerin Meslek Odalarından verilmesinin, belgelerin Odalar tarafından verilmesini çağırıyor? Hayır. O belgeler yine şey tarafından verilecek, bakanlık tarafından verilecek.

595 aşamasında biliyorsunuz Uzmanlık Belgeleri adı altında Odalar tarafından veriliyordu 595 sayılı KHK sisteme girdiği aşamada bütün Odalara yazı yazıldı işte bu işleri göreceksiniz diye. Maalesef İstanbul'daki Makina ve Elektrik Mühendisleri Şubeleri uzun süre İstanbul'daki teknik personele bu meslek uzmanlık belgesi ile ilgili dokümanları tanzim edip göndermediler Ankara'ya. Ve biz o aşamada Bakanlıktan verilmesi şeklinde 595' de Bakanlıktan verilmesi aşamasında yazı çıkartıyorduk. Sonraki tarihlerde uyum sağladılar ve Uzmanlık Belgesini vermeye başladılar. Uzmanlık Belgesinde bazı yanlışlıklar da söz konusuydu. Örneğin: Makina Mühendisleri Odasının verdiği Oda Uzmanlık Belgesinde her uzmanlık dalı için para alındığı bize ihbar edildi. Yani; Kalorifer Tesisatı ihtisası için, İklimlendirme Havalandırma veya o meslek içindeki ihtisas dallarının her birisi için Uzmanlık Belgesinin ücretleri arttırıldı. Artı bunu hiçbirinizden ben duymadım Odaların ve bunu geçenlerde işte Tuğrul TANKUT Bey de söyledi toplantıda Uzmanlık Belgesinin Yetkin Mühendis kavramı adı altında verilmesi diye bir şey gündeme geldi. Yetkin Mühendis ile ilgili tabii ifade olarak olay çok basit ama bir Yetkin Mühendislik kavramının sisteme girmesi için bir sürü işlevler söz konusu bunu gündeme şey yapılması için, sisteme sokulması için de belli çalışmalar olacak bu Bakanlık düzeyinde, Odalar artı üniversiteler bunların hepsinin ve ortak karar, ortak görüşler doğrultusunda bu sistemi oluşturup Yetkin Mühendislik kavramının sisteme girmesi söz konusudur ama bu aşamada şey yapamıyoruz sistemde.....mümkün olmuyor ki Yetkin Mühendislikte ilgili Avrupa bu sistemi uyguluyor ama bunu uygularken bir sürü işlevleri söz konusu yetki belgelerinin ne şekilde verileceği, hizmet içi eğitim ve denetimlerle ilgili hususlar, uygulamadakitemel hususlar bunların işte; 3458 sayılı Mühendis Mimarlık hakkındaki kanun 6335 sayılı TMMOB kanunu ile birlikte bir paket olarak değerlendirilmesi meslek odalarının belki meslek odalarının koordinasyonlarındaki üniversiteler ve diğer kuruluşlarla birleştirilip bu tarz bir belgenin Yetkin Mühendis adı altında bir belgenin verilmesi belki önümüzdeki süreçlerde oluşabilecek bir işlev.

Efendim yardımcı denetim elemanları tekniker, teknisyen boyutunda sordunuz ne olduğunu onların şantiyeye gireceğini diğer abisi boyutunda olanların gitmeyeceği gibi bir ifade kullanıldı. Böyle bir şey söz konusu değil veyahut biz sistem olarak kabul etmemiz söz konusu değil şimdi insanlar sorumluluklarından kaçarsa bizim onu..., şunu öncelikle vurgulamakta fayda var Bakanlık polis değil, polislik yapmamız söz konusu değil. Yapı Denetim şirketlerinin çalışıp denetimleri mutlaka birim tarafından belli düzeyde yapılabilir. Ama şunu düşünün ki İstanbul'da 130 tane firma var, Ankara'da 110 tane firma var, İzmir'de 29 tane firma var. Türkiye'nin şu anki 19 pilot ilinde biraz evvel söylediğim gibi 364 tane firma var. Bir firmanın denetiminde örneğin; İstanbul'da bir firma şu an elinde 1200 tane iş var. 1200 tane işin hangi birini denetleyebileceksiniz? Hangi boyutta denetleyeceksiniz? Artı bir başka boyutu bugün Tekirdağ'da da Yapı Denetimi sistemi içinde , Antep de Yapı Denetimi sistemi içinde. Şu anda; biraz evvel rakamlar verdim onları şu boyutta değerlendirirsiniz bugün 19 pilot ilde 37 Milyon m² iş denetleniyor. Bu 2002 yılı ve 2003 yılının içindeki rakam. Bugün kamu yatırımlarındaki miktara bakın 2002 yılı ve 2003 yılında bu kadar miktar ki 81 vilayetteki bu kadar Yapı gerçekleştirilmiyor. Kamunun binlerce elemanla yaptığı bu işlevi şu anda bir komisyon ve bu komisyonun alt grubu 20 kişiyle 25 kişiyle bu işi geliştirmeye çalışıyoruz. 595 aşamasında il teşkilatlarımız, ilçe teşkilatlarımız kurulmuştu. O zaman Odaların da delege olması lazımdı. Belediyeler, bizim Müdürlüklerimiz, Kaymakamlık ve her Oda temsilcisinden de bir tane olması lazımdı. Maalesef Odalarımız son aylara doğru katkı sağlamaya başladılar ve eleman vermeye başladılar. Şimdi bu kanun taslağında da şeyimiz var il ve ilçe, il ve il komisyonları oluşturacak. Ama maalesef yeni iller yasası kanun çerçevesinde bu yeni sistemde Vali Yardımcısı, Bakanlıktan bir eleman ve Belediyeden bir eleman boyutu kanunda **ihmal** edildi ancak yeni Yapı İmar Kanunu yasasında yasası geçtiği zaman bizim Bayındırlık Müdürlüğümüzün iller yasası çerçevesinde işte Belediye ve Özel İdare birimlerine kayması söz konusu olacak yani; bir kanunda bugün biz bir ifade alıyorsunuz ama diğer bir aşamada daha sonraki bir işlevde aldığımız zaman gereğinin nasıl, ne boyutta kullanılacağını bilmemiz mümkün olmuyor. Efendim meslektaşlarımız yanıltılıyor. Şimdi meslektaşlarımızdoğrudur; doğrudur demekle şunu kastediyorum: bugünkü çok gülünç şeyler var sistem içinde. Bugün makina mühendislerimiz, elektrik mühendislerimiz, 200 Milyon Liraya çalışan insanlarımız var. 200 Milyon, 100 hatta Ankara'da 150 Milyon Liraya çalışan yardımcı kontrolör boyutunda çalışan 150 Milyon Lira ücretle çalışan mühendis arkadaşlarımız var. Bir kere buna ne boyutta taviz veriliyor. Bugün iş yapan amele boyutunda bir insanı alsanız günlük 10 Milyon Liraya, 15

Milyona çalışıyor. Bunun aylık getirisi 450 Milyon eder ama bizim makina mühendisimiz 150 Milyon Liraya çalışıyor veya elektrik mühendisimiz 150 Milyon, 200 Milyona çalışıyor.

Yanıltmak ne demek? Yani yanılma onun yeteneksizliği demek benim nezdimde neye yanılıp neye yanılmamanın gereğini anlayamıyorum. İnşaatı denetlemeye gittiğimde efendim gördüğü şeyi yansıtamıyorsa, efendim şikayet mekanizmalarını çalıştırmıyorsa ve kanun yönetmeliği içerisinde **yüklendiği** sorumluluğu bilmiyorsa o zaten yanılmaya mahkumdur. Yani biz Odayı...

Emin KORAMAZ:

Toplayabilir misiniz?

Timsal ÖZER:

Pardon. Evet o zaman...peki.....

Emin KORAMAZ:

Var mıydı çok önemli.....?

Timsal ÖZER:

Hayır, yani ben arkadaşımın tek tek ... bir hayli fazla o yüzden.....

YYYYYYYYYY:

.....
.....

XXXXXXXXXX:

belge vermeyi.....

Emin KORAMAZ:

Evet biz ona cevap veririz. Tabi, tabi hayır, hayır. Çünkü biz hiç kimseye belge vermedik Uzman Makina Belgesi yazıyordu o kanunda biz; makina mühendisliğinin uzmanlık alanları bildiğiniz gibi çok geniştir.....makina mühendisi her konunun uzmanı olamayacağı için Mekanik Tesisat Uzman Mühendis belgelerini kendi yönetmeliğimize göre verdik herhalde yanlış bilgilenme var.

*****;

.....

Emin KORAMAZ:

Buyurun. Hayır, yapamazsınız,hayır.

*****;

Ben, iki soruya sadece yanıt vermek istiyorum. Bir tanesi Ozan Bey'in sorusuydu. Aslında şu anda yasanın uygulanmasında en büyük problemlerden bir tanesi bu tadilat işlerindeki süreçtir ki siz onu biraz daha ayrıntılandırdınız . yüksek teknoloji kullanmayarak yapılanmalar nasıl olacak, bir modeliniz var mı diye tabi yasa ve yönetmeliğin ötesinde model kullanabilmek mümkün değil ama altını ısrarla çizerek belirtmeye çalıştım İzmir'deki yönetmelik düzenlemelerinde ilgili uzmanların uzmanlık alanlarında sürecin tam içine dahil edilmesine dönük olarak, ancak imar yönetmeliğinde ve yüksek yapılar yönetmeliğinde bazı açılımlar getirebildik onun dışında Belediyelerde tabi ki bu yönetmeliğin tanımladığı sınırlar içerisinde hareket ediyorlar. Hatta buradan şeyi de aktarabilirim çok rahatlıkla genel olarak bir sorundu yani Belediyeler hatırlarsanız 3194'de de Fenni Mesullerin sicillerinin Belediyeler tarafından tutulacağı söyleniyordu. Ama bu sadece ve sadece inşaatla ilişkili yada yapı ile ilişkili olan bir süreç olması nedeniyle sürekli gözleyemeyen, sürekli iletişimi olmayan bir kurumsal yapının sicil tutması gibi bir şey zaten çok sağlıklı bir öneri değil. Bu anlamda oraya döndüğümüzde kuşkusuz orada en büyük eksik Odalar olduğunu söylemek lazım. Ben belki şunu söylemeye çalıştım: bu yasa değişirken Türk Mühendis ve Mimarlar Birliğinin birkaç maddesi ile mühendislik ve mimarlık hakkındaki kanunun birkaç maddesini değiştirerek çıktı.

Aynı içerikte Balıkesir'den olan soruyu yanıtlamak istiyorum. Yine söylemeye çalıştığım belki tam olarak ifade edemedim: bu yasa düzenlemesi ortaya konulurken yerel yönetimlerle ilgili mevzuata da yani 1583, 1030 ve 3194'e de belli yerel kurumsallaşmayı öneren maddeler içerebilir, orada eksik var diye tanımladım kaldı ki hep bu kırılma noktasını yaşıyoruz yani bu soruları da bazı merkezi idare ve yerel yönetimler arasındaki görev ve sorumluluk paylaşımı aşamasında tabi yani bir ülkenin bütün alanlarının, problemlerinin bir tek noktadan çözümü biraz zor, o pek mümkün değil.

Bir kez daha şeyi vurgulamak istiyorum yalnız ilk başta söylemiştim: Türkiye' de salt deprem değil; yangın, sel baskını, başka afetlere dönük olarak da ülkedeki kentleşme mevzuatının bütünlüğünü içeren bir ana çalışma vardı ki belki de ülkenin yerel yönetimlerin de ihtiyacını duyan, duyduğu nokta bu yani; bunun içerisinde mühendislik mimarlık yada bütün bilimsel uzmanlık dallarının kendi içindeki reorganizasyonu vardı tartışmaların içerisinde. Diğer yandan Yapı Denetimi tartışmaları var, yapılarının denetlenme sürecinin tartışmaları vardı ki bunlar birbirinden çok ayrı şeyler değil aslında tam tersine her biri bir diğerini bütünleyen unsurlar, bütünleyen düzenlemeler. Yani tabi ki siz mühendislik mimarlık ortamını tartışmıştı.....belkiyasasını tartışmadan Yapı Denetimini tartışsak belki de açmazlarımızdan bir tanesi bu. Bunu kamu alanına dönüştürdüğümüzde aynı şekilde sonuçta yerel yönetimlerin sicillerini tutmakla görevli olduğu personelin, mühendislerin, mimarların ve diğer meslek adamlarının Odalarından kaynaklanan, Odalarından çıkışlı bir bilgilendirme bir doğru ve düzenli ilişki olamadığı sürece zaten bunların yürümesi mümkün değil, başta söyledim. Yani bu anlamda yeni az önce verilen bilgide yasa taslağındaki, yeni tasarındaki değişiklikler mevcudu oldukça iyileştiriyor. Yürürlükte olanı oldukça iyileştiriyor ancak diğer esaslar konusundaki yeterlilikleri bütün konuşmacılar ortaya koymuş durumda. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Teşekkür ediyorum. Şerif Bey'e söz vereceğim.

Şerif ÖZSAKARYA:

Şimdi, değerli arkadaşlar; Ozan PARLAR evet betonarmede iş akışı iş programı var ama diğer bölümlerde yok. Ne yapıyoruz? Projeyi aldıktan sonra, onayladıktan sonra bir temelde bir de üst tarafın bitmesini bekliyoruz ama o nedenle burada umudumu söylemiştim yeni çıkacak yasanın ardından oluşturulacak uygulama usul taslağı yönetmeliğinde bunlar yer alırsa sanıyorum o programa dahil olacağız ve çok daha iyi sonuçlar alacağız çünkü daha önce Şube bünyesindeki çalışmalarımızda da hep o sık sık dile getirilen kriterler, sorumluluk, bunun nerede başlayıp nerede bittiği noktasında bir takım eksiklikler var ama yasal boyutuyla bir sorumluluk söz konusu tabi bildiğiniz o iki yıl 15 yıl sınırlaması var. Bir başka konu da: Balıkesir'den Çetin Bey ısı yalıtımı yapılmıyor dedi ama ben de iddialı bir biçimde İzmir'de ısı yalıtımı yapılıyor diyorum, arkadaşlarım da çok güzel uyguluyorlar. Her ne kadar hala eleştirdiğim bazı noktalar olsa da bizim bir Büyükşehir imar yönetmeliğimiz var, onun sağladığı avantaj ısı yalıtımı ve kaba inşaat vizesi dediğimiz bir vize aşaması var ki bu bizi çok rahatlattı. Gerçi İzmir Şube olarak bu Büyükşehir yönetmelik örneği Şubelere,

Belediyelere falan gönderilmişti. Umarım size de ulaşır siz de Belediyede böyle bir çalışma yaparsınız o zaman böyle bir şikayet söz konusu olmaz.

Kırımlar konusunda; evet arkadaşlar, Yapı Denetim piyasasında şuanda kırımlar var ama bunu şöyle değerlendirmek gerekiyor: biz proje yaparken de kırımlar vardı, bugün de var. Bugün yapılan kırımlar bu piyasada çok kötü etki yapar yani projede yapılan kırım sadece o çizimin üzerinde; kendi meslek dalım için söylüyorum, kalabiliyor fakat Yapı Denetimi dediğinizde bir bütünü ifade ediyor o kırımlar bize yarın öbür gün 17 Ağustos, 18 Ağustos olarak geri dönebilir ama burada çok önemli bir noktayı atlamayalım kağıt üzerinde denetim yapılıyor evet bunu da yapanlar vardır, sadece “dır” diyorum çünkü Üzeyir Başkan sanıyorum dışarı çıktı kendisi sormuştu ama. Şimdi bu konuda belge olmadığı sürece bir şey yapamıyorsunuz. Şimdi vardır da kalıyoruz daha ötesi söz konusu olamıyor bu bir sorumluluk anlayışı, sorumluluk duygusu diyoruz. Sorumluluk duygusu yani bireysel bir nokta arkadaşlar. Bu nedenle bunu en net özetleyen tek bir cümle var: *Ne yaptığınız önemi değil, nasıl yaptığınız önemli.* İşin özü bu noktada zaten yoksa her sektörde kırımlar var. Her sektörde bir takım böyle arızalar oluşabiliyor. En son bir noktayı belirtmeden geçemeyeceğim benim burada konuşmamın en öz noktasında olan TMMOB’ un Meslek Odalarının yasa taslağı hazırlanmasında devre dışı bırakıldığı şeklindeki yakınmam, iddiam şu noktada: böyle bir davet falan gelmedi. Bakın İzmir Şubenin önerileri var şu anda Bakanlıkta İzmir Şube tarafından ama bu nasıl gitti. Ben Odaya geldim “yeni yasa taslağı çalışması benim elimde var.” dedim. Şube Sekreterimiz buna ilgi gösterdi, bu konuda Komisyon oturdu, bir çalışma yaptı, yeni yasanın eksiği fazlası budur diyerek sağ olsun Şube Yönetimi de bunu Merkeze ve Merkezde Bakanlığa sev ketti. Yani biz orada durumdan vazife çıkartarak böyle bir çalışma yaptık yoksa bir davet falan almadık. Benim ifade etmeye çalıştığım buydu. “buyurun öneri havuzu burada, öneriler gelsin” şeklinde olayı götürseydik çok daha iyi bir sonuç olabilirdi diye düşünüyorum. Bunun dışında sanıyorum eksik bir şey kalmadı herhalde. Çok teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Buyurun SOĞANCI.

Mehmet SOĞANCI:

Önce Aydın MERCAN’ a ben Türkiye’de ki yol haritasının siyaseti gereği bir özelleştirmeci, bir ticarileştirme, kamusal alanın devri noktasında bir siyasal tercih içinde bulunduğunu söyledim ve dedim ki “bunun üzerine yorum yapmayacağım, bu benim tercihim değil, benim kabullenebileceğim ideolojik anlamda bir tercih değil” ama Türkiye siyasetinin Türkiye’yi yönlendiren insanların, siyasetçilerin tercihi bu. Her alan özelleştiriliyor bu türden kamusal alan da özelleştiriliyor. Ben burada Yapı Denetçisi firmaları filan tenzi ediyorum mutlaka çok iyi çalışan vardır ama Sayın Bakanlık Temsilcisi arkadaşımın sıkıntısı var, Bakanlığın sıkıntısı var. Bingöl’de yok firma. Hangi firma gidecek? Niye gitsin adam Bingöl’de üç tane bina yapılacak diye? Ticari bakacak. Ben Yapı Denetçisi firma olsam Oda da denetlemiyor, bir SMM belgesi almıyor, emekli ben olsam, ben böyle yapan bir insan değilim. Ticari olarak düşünen bir Yapı Denetçisi firması adına söylüyorum. Emekliye imza attır 150 Milyon, yeni mezun askerliğe gün sayan arkadaşına atılabiliyor musun yedek denetçilerde bu 12 yıl şartı var mı bilmiyorum, ona attır imza öbür çocuğu onun yerine yolla “ben yapıyı denetledim”. İşte ticarileşme kamusal alanın terki budur. Bunda tabii ki yani; bir bina var ortaya her türlü aksesuarıyla yapıyor müteahhit, bir bina var 10 katlı bir bina Ankara’da bu Demetevler dediğimiz yerde gecekondu bölgesi, binaların her biri en az 10 katlı; gecekondu bölgesi ama. Yapanlar müteahhitler, projeleri de mühendisler yapıyor. Yani işi bıraktığınız zaman, iş kamusal denetim dediğimiz iş o. Sen bir özelleştirmeci ve bir ticarileştirmeci mantıkla piyasanın ruhuna işlediğin zaman onun denetimi yoktur. Bunu denetlersiniz biz bunu çok önerdik arkadaşlar. Örneğin: bütün Yapı Denetim firmaları Odalarından SMM.....

B BÖLÜMÜ

.....denetleme kuralları vardır. Bakanlık bunu da göz ardı etmektedir. Yani bir şeye karşıyız, esasında karşıyız ama bunun içinde bile düzeltilebilecek ba....yani şunun neresine karşı çıkılabilir? Nedendir bu? Evet Odaları tarafından belgelenmiş mühendisler Yapı Denetim firmalarında çalışır. Ya bu cümlenin nesine karşı çıkılır? Ama Bakanlık, bakanlığı geçelim hazırlayan arkadaşları

tenzi ediyorum. Siyasal irade bu cümleye karşıdır.şimdi TMMOB adına cevap vermek durumunda değilim. Ama ben iyi ki getirmişim. TMMOB' un 36. dönem çalışma raporunda çok uzun bir o 95; 4708 sürecinde dokuz sayfalık bir noktada 114 ile 121 sayfaları arasında kamusal faydayı çoğaltmayan Yapı Denetim yasal düzenleme üzerine çalışma raporu burada yanımda. Orada bunları kayıtlara geçmek zorundadır arkadaşlar, yani ciddi bir söz söylendi burada. Niçin Ana Komisyonda TMMOB yer almamıştır, Yerel Komisyonlarda niçin Odalara çağrıda bulunulmuştur. Ve bu uygulama esasında hangi ilde, hangi boyutlarda yürümüştür. Burada çok detaylı bir TMMOB' un raporu var ben bunu Sayın Temsilci arkadaşımıza, ağabeyimize burada vermek zorundayım, bu bant çözümleri ekine de burada konuşulduğu için söylüyorum karşı görüş olarak TMMOB' un görüşlerinin yayınlatılması da gerekli. 4708 ile arkadaşlar gün gün yazmış arkadaşlar. Hangi raporu yayınladılar TMMOB yöneticileri, hangi görüşmeleri yaptılar kayıtlara geçen bir cümle okuyorum bulmak zorundayım Emin Bey bu TMMOB açısından önemli. 4708 tartışılırken.....27.06.2001 bu çok hızlı bir süreçtir 595 Anayasa Mahkemesi iptal etmiştir çok arada bir derede aynı yasa benim anlattığım üzere maddeler çıkarılmıştır hemen o gün komisyonlara 27 Haziran'da Bayındırlık İmarlaşırma Turizm komisyonlarında görüşülmüştür. TMMOB aynı gün basın açıklaması yapmıştır. İtiraz ediyoruz çıkarılmakta olan yasa tasarısını görmedik diye. Sonra randevu talebi verilmiştir TMMOB Komisyonuna katılmıştır; Kaya GÜVENÇ, Betül SİTKİ biri genel, dördü maddeler üzerinde olmak üzere beş kez ikişer dakika söz verilmiştir. İkinci tur konuşmalar ve sonrasında görüşlerini ifade etmeyen, etmeye çalışan, sözleri kesilmeye çalışılan TMMOB Başkanına bayındırlık Bakanı müdahale etmiştir ve tutanağa bu kaydedirilmiştir. Şudur cümle Bakanın: TMMOB' un Yapı Denetim Yasası tasarısının çıkmasını TMMOB sabote etmektedir. Bu meclisin tutanaklarına TMMOB'nin dönem Başkanı tarafından geçirilmiştir. Tasarı gün içerisinde Komisyondan geçmiş, Meclis Genel Kuruluna sevk edilmiştir. Ben TMMOB adına cevap vermek durumunda değilim ama birliğimize gelen sözler karşısında ben sayın konuşmacıya ben bu metni iletmek durumundayım. Şimdi görüşler-bir saniye iki nokta- görüşler alınmıyor deniyor. Görüşlerin alınıp alınmaması değil. TMMOB ve birlik yani bu ülke insanı birlik ve Odaları bu ülkenin aydınlık geleceğini düşünen insanlar buraya kendi özel hayatlarından ve mesailerinden zaman ayırarak gelen insanlar durumdan vazife çıkartarak, kapıdan kovsanız bacadan girerek ele geçirdikleri her tasarı üzerine görüş bildirmişlerdir. Bakın; 9 Haziran 2003 tarihinde Yapı Denetiminin Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yapı denetim yasasında değişik çalışmaların başlatılması üzerine düzenleme çalışmalarında göz önüne alınması gerekli olan hususa ilişkin aşağıda yer alan TMMOB görüş ve öneriler 9 Haziran 2003 tarihinde Bakanlığa iletilmiştir. TMMOB birlik haberleri Haziran- Temmuz 2003 Sayı:30 basılmıştır, üyeye kamuya bunlar da duyurulmuştur. Genel ilkeler 11 maddedir. Aynı zamanda bu yasa yetmez denmiştir. 3458 sayılı Mühendislik Mimarlık hakkındaki yasanın 7. maddesi 6235 sayılı Mühendislik Mimarlık Odaları Birliği kanununun 2-2-1 yasa ek madde, 2002-2 yasa ek madde ve yasaya hangi maddelerin eklenmesi gerektiğini Yapı Denetim yasasına atıfta bulunarak bunların da çıkartılması gerektiği zaten söylenmiştir; ben bunu da iletceğim. Görüş iletilir, biz görüşü her halikülarda iletmişizdir. Sayfalarca raporlar var, ben bunu getirdim; bizim yazdıklarımız sekiz senede. Ama bunların değerlendirilip kabul edilmesi başka bir şeydir. Orası tıkalıdır. Biz görüşleri üretiyoruz onlar saman altında kalıyor. Bir şeyi daha düzeltmek zorundayım. Makina Mühendisleri Odası benim başkanlığım döneminde de 595 sayılı KHK gereği Üzeyir Başkanın da burada sözünü yerine getirmek durumundayım Oda tarafından 595 sayılı KHK gereği Uzman Makina Mühendisi Belgesi Oda tarafından hiç verilmemiştir, hiçbir üyemize verilmemiştir, bu yasanın iptal edileceğini biz biliyorduk da daha önce çıkartılmış Makina Mühendisleri Odası Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliğinin eki olan Mekanik Tesisat Uzman Mühendislik Belgeleri verilmiştir; onun şartlarının 12 yıla falan uzaktan yakından alakası yoktur, az önce çok kısa özetlediğim şartları vardır. Makina Mühendisleri Odası tarafından o yönetmeliğin gereklerine bugüne kadar bu belgeler verilmektedir. Ne yapın, yapın bunu rica ediyorum Yapı Denetiminin anahtar kelimesi Mesleki Denetimdir, Mesleki Denetimin olmazsa olmaz koşulu Uzmanlık ve Belgelendirmedir. Odasından belgelendirilmiş mühendislerin, Uzman Mühendislerin eline terk edin bu işleri yoksa biz çok 19 Ağustoslar, 12 Kasımlar yaşarız. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Değerli katılımcılar, Yapı Denetim yasası ile ilgili tüm tarafların görüşlerini aldık. Bayındırlık Bakanlığı bu yasayı hazırladı ve Bakanlar Kuruluna sundu. Burada yapılan konuşmalar, bizlerin ve tüm halkımızın beklentisi sağlıklı, güvenli, çağdaş bir yapıda yaşamak ve bunun için gerekli tüm önlemlerin alınmasıdır. Görevi devretmekle sorumluluktan kurtulamazsınız. Bir sosyal devletin temel görevi vatandaşlarının sağlıklı, güvenli yapılarda yaşamasını temin etmektir. Bunu ister Yapı Denetim şirketleri ile, bunu ister fenni mesullerle yaparsınız ama bu kamusal hizmeti birilerine devretmekle

bunun sorumluluğundan kurtulamazsınız. Bugün laboratuvarları kurulmamış, mühendisin olmadığı bir ilde yaşayan insana da bu devlet, bir soysal devlet gerekli sağlıklı, güvenli, konforlu yapıyı temin etmek zorundadır. Onun için TMMOB her raporunda Makina Mühendisleri her raporunda bu konunun altının kalın çizgilerle çizmektedir. Yapı Denetimi kamusal bir hizmettir. TMMOB Yapı Denetiminin ticarileştirilmesine karşıdır. Ticarileştirme nedir? Biraz önce Yapı Denetim kuruluşu temsilcisinin anlattığıdır, yapıda denetim hizmetlerinin pazarlık usulü ile verilmesidir. Bir kere ticarileşme oradan başlıyor. Bu hizmete gerekli kaynaklar eğer vatandaş kendi kaynaklarından ayıramıyorsa kamu tarafından bizzat karşılanmalıdır. 595 sayılı Yapı Denetim Kanununda bir havuz vardı bildiğim kadarıyla Yapı Denetim şirketleri paralarını bu havuzlardan alıyorlardı. 4708 sayılı yasa ile bu havuz da ortadan kaldırıldı ve Yapı Denetim şirketleri müteahhitlerden alır hale geldiler ücretlerini, belki de olumlu bir yan, olumsuz bir yanı da e...verdi. Ben tüm katılımcılara katkılarından dolayı çok çok teşekkür ediyorum. Sağlıklı ve güvenli yapılarda yaşamak ve Türkiye'nin tüm düzenlemelerinin bu doğrultuda yapılmasını hepimiz adına beklentilerimizi yetkililere iletteceğimizi belirtiyorum. Herkese iyi akşamlar.